

DE STER

September 1976
76e Jaargang, Nummer 9

DE STER

Uitgave van
DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS
VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

September 1976
76e Jaargang, Nummer 9

Eerste Presidium:

Spencer W. Kimball
N. Eldon Tanner
Marion G. Romney

Raad der Twaalven:

Ezra Taft Benson	Thomas S. Monson
Mark E. Petersen	Boyd K. Packer
Delbert L. Stapley	Marvin J. Ashton
LeGrand Richards	Bruce R. McConkie
Howard W. Hunter	L. Tom Perry
Gordon B. Hinckley	David B. Haight

Adviseurs

Howard W. Hunter, David B. Haight
Robert D. Hales, O. Leslie Stone

Redacteur kerkelijke tijdschriften

Dean L. Larsen

Redactie International Magazines

Larry Hiller, hoofdredacteur
Carol Larson, redactrice
Roger Gylling, designer

Redactie DE STER

George Ph. M. Kraanen,
Kerkelijk Vertaalbureau
Postbus 13042, 2502 Utrecht
Peter Berkhahn, Kerknieuws,
Porthstr. 5, D-6000 Frankfurt/Main 50
Harry Bohler, layout

Druk

Paul Giese KG, Offenbach/Main

Correspondenten

Ring Den Haag (Holland): J. Thiel,
Valeriusstraat 19, Vlaardingen 3170
Zendingsgebied Amsterdam Nederland:
F. W. Collé-Sirach
Parelvisserstraat 28, Apeldoorn
Zendingsgebied België Antwerpen:
D. Taselaar
Houwstraat 65, Opoeteren 3671

Abonnementen per kalenderjaar

(Op te geven via wijk/gemeente)
Fl. 19,- of 260 BF
Continental Bank, Amsterdam,
rek. nr. 26.83.92.730
The Church of Jesus Christ LDS
Continental Bank, Brussel,
rek. nr. 590-0018982-93
The Church of Jesus Christ LDS
USA en Canada (zEEPST): \$ 6.00

© 1976 by the Corporation of the
President of The Church of Jesus Christ
of Latter-day Saints. All rights reserved.

INHOUD

Boodschap van het Eerste Presidium: Onderzoek de Schriften, President Spencer W. Kimball	1
Uw kinderen de Schriften leren: De Schriften laten leven, Jeffrey Holland	4
U bent verantwoordelijk, Tom G. Rose	6
Het begint met een gezin, Arthur R. Bassett	8
Ik had nog een vraag: Waarom is het Boek van Mormon het „meest juiste boek“? Monte S. Nyman	11
Chronologisch overzicht van het Boek van Mormon	12
Een vreedzaam hart	13
Je kunt toch niet niks doen, Blaine R. Worthen	14
Voor de grap	16
Jozef, Brenda Bloxham	18
Het Boek van Mormon leert ons (lied)	20
Mormoons dagboek: Alma 32 veranderde mijn aard, Elmer J. Barberi	22
Een Zweed uit Zuid-Dakota en het Boek van Mormon, Gerald E. Jones	23
Oma droomde dat zij een boek las, Lucetta Maria Marler Atkinson	25
Het Boek van Mormon, een bijbelleraar, John F. Heidenreich	25
Lehi's zeventvoudig nageslacht	27
Ik had nog een vraag: Waarom Nefi Laban doodde, Jeffrey R. Holland	28
Verhouding tussen bisschop en quorumpresident ouderlingen	29

Op de omslag: Lyle Beddes schilderde de profeet Ezechiël. De profeet, die de verschijning van twee schrifturen voorspelde; de Bijbel en het Boek van Mormon. De klas evangelieleer zal zich de eerstkomende twee jaren bezighouden met het bestuderen van het Boek van Mormon. Met dit nummer introduceren wij bij u het studieprogramma voor het eerste jaar, 1 Nephi tot en met Alma 29.

L.D.S. CHURCH
TRANSLATION SERVICES DEPT.
LIBRARY

Nummer over het Boek van Mormon

Alles in dit nummer van *De Ster* is bedoeld om u het Boek van Mormon beter te laten begrijpen, van 1 Nephi tot en met Alma 29.

Deze hoofdstukken uit het Boek van Mormon worden dit jaar bestudeerd in de klas evangelieleer van de zondagsschool (bekend als „ouderenklas”), de quorums van de Melchizedekse priesterschap en de zustershulpvereniging. Tegelijk kunt u in *De Ster* iedere maand uitzien naar aanvullende artikelen die samenhangen met de lessen waarmee u bezig bent.

Misschien kent u anderen die hun voordeel kunnen doen met het extra inzicht dat met *De Ster* kan worden verkregen. In dat geval zoudt u *De Ster* cadeau kunnen doen, een goede studiebron, een prachtig presentje.

Begin door de leeswijzer voor de klas evangelieleer uit te knippen. De wekelijkse leesopdracht staat daarop. Bestudeer de Schriften. Breng uw vrienden mee naar de kerk. En geef hun *De Ster*.

Leeswijzer Boek van Mormon

Klas evangelieleer. Leesopdrachten voor het leerjaar 1976/1977.

September

Joseph Smith 2 (uit de Parel van Grote Waarde);
titelblad uit het Boek van Mormon; Jakob 1:2-8;
Nephi 1-2, 6, 9.

Oktober

1 Nephi 3-5, 7-8, 10-12, 15.

November

1 Nephi 13-14, 16-22.

December

2 Nephi 1-8, 10.

Januari

2 Nephi 9, 11-24

Februari

2 Nephi 25-30.

Maart

2 Nephi 31-33; Jakob 1:1 tot 4:12; 7.

April

Jakob 4:13 tot 6:13; Enos.

Mei

Jarom; Omni; Woorden van Mormon;
Mosiah 1-6, 9-13.

Juni

Mosiah 7; 14:1 tot 21:21; 23:1-19.

Juli

Mosiah 8; 21:22 tot 22:16; 23:20 tot 29:47;
Alma 1-8.

Augustus

Alma 9-29.

Zie *De Ster* iedere maand na op artikelen aangaande de Schriften die u bestudeert!

Onderzoek de Schriften

DOOR PRESIDENT
SPENCER W. KIMBALL

Broeders en zusters, bij het opstellen van deze boodschap stel ik mij ten doel u op te wekken de Schriften te bestuderen. „Onderzoek de Schriften, want gij meent daarin eeuwig leven te hebben, en deze zijn het, welke van Mij getuigen.” (Johannes 5:39.)

U hebt wellicht opgemerkt dat de algemene autoriteiten ons al vele jaren liefdevol en steeds vaker dringend hebben verzocht om als enkeling en als gezin voor onze dagelijkse bestudering thuis van het evangelie een schema op te stellen. Ook hebben de standaardwerken in de volwassenenleerstof van de kerk de plaats verdrongen van alle andere onderwerpen, en wordt er nauwelijks meer een vergadering besloten zonder een vurige opwekking van de zijde van de priesterschapsleiders om de Schriften te lezen en te bestuderen.

Wij geloven dat er een duidelijke vooruitgang te bespeuren is. Steeds meer kerkleden nemen hun Schriften mee naar de vergaderingen en zij komen goed-voorbereid voor de studie en de besprekingen. Overeenkomstig inspiratie van Godswege maken heel wat meer ouders van de standaard-

werken gebruik om hun kinderen de leringen van het koninkrijk te onderwijzen. Wij bezien deze dingen met genoegen en voldoening en weten dat daaruit vele zegeningen voort zullen spruiten.

Het verdriet ons evenwel om op onze reizen langs de ringen en zendingsgebieden der kerk gewaar te worden dat er nog vele heiligen zijn die de Schriften niet regelmatig lezen en overpeinen, en weinig kennis dragen van des Heren instructies voor de kinderen der mensen. Velen zijn gedoopt, kregen een getuigenis, hebben „dit rechte en smalle pad” betreden, maar hebben de voldoende stap die nodig is niet gezet, de stap dat „gij aldus voorwaarts zult streven, en *u in Christus' woord verheugt*, en volhardt tot het einde toe.” Alleen de getrouwen zullen de door de Here beloofde zegening deelachtig worden, het eeuwige leven. Want men kan het eeuwige leven niet deelachtig worden zonder een „dader des woords” te worden en dapper de geboden van de Here te gehoorzamen. En men kan geen „dader des woords” worden zonder eerst een „hoorder” te worden. En „hoorder” worden is niet maar werkeloos toezien en afwachten

welke kennisgevingen u bereiken; dat is speuren en studeren en bidden en verstaan. Daarom zei de Here: „Een ieder, die geen gehoor geeft aan Mijn stem, is niet met Mijn stem bekend, en is niet van mij.” (LV 84:52.)

Behalve dat onze huidige kerkelijke leiders ons voortdurend aansporing en aanmoediging verlenen zijn daar de profeten van weleer die het op welhaast elke bladzij van de Schriften uit lijken te schreeuwen en ons krachtig aanmanen om het woord des Heren te bestuderen, die heilige Schriften „die u wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus.” (2 Timoteüs 3:15.) Maar wij luisteren niet altijd, en zouden er goed aan doen ons af te vragen waarom niet. Soms lijkt het of wij ons weinig aan de Schriften gelegen laten liggen omdat we het zeldzame voorrecht niet naar waarde schatten dat wij die bezitten, en dat we zo gezegend zijn dat wij ze hebben. Het lijkt wel of wij ons goede leven op deze wereld zo gewoon vinden en zo gewoon zijn dat het evangelie onder ons wordt onderwezen, dat wij ons maar moeilijk kunnen voorstellen dat het ook anders had gekund.

Maar wij moeten op ons in laten werken dat het nog maar 156 jaar geleden is, dat de wereld opeens uit de lange nacht van geestelijke duisternis die we de grote afval noemen. Wij moeten iets aanvoelen van de diepe geestelijke duisternis die geheest heeft voor die dag in het voorjaar van 1820 waarop de Vader en de Zoon aan Joseph Smith zijn verschenen, van die duisternis die door de profeet Nefi vooraf aangeschouwd is en beschreven als „die vreselijke toestand van verblindings” waarin het evangelie de mens onthouden werd. (Zie 1 Nephi 13:32.)

In Noord- en Zuid-Amerika was het overblijfsel van de volken uit het Boek van Mormon volledig zonder leiding Gods geweest toen het Boek van Mormon voor het eerst uitkwam in 1830. Meer dan veertien eeuwen! Hun heilige kroniek was verzegeld geworden, teneinde in deze evangeliebedeling voort te komen. Ik ben diep ontroerd als ik het verhaal lees van de grote Mormon die daar temiddens van de eindafslachting en vernietiging van zijn volk, de Nefieten, staat, in een gruwelijk toneel van bloed en doodslag; want al wist hij niet als alle andere profeten uit het Boek van Mormon dat de donkere tijden van de afval komen moesten zoals geprofeteerd, het was met angst der ziel dat hij zijn verslag deed:

„Want ziet, de Geest des Heren heeft alreeds opgehouden met hun vaders (de Lamaniëten) te strijden; en zij zijn zonder God en Christus in de wereld; en zij worden . . . door Satan rondgevoerd, zoals kaf voor de wind wordt heengedreven, of zoals een vaartuig zonder zeil of anker, of zonder iets anders om het te besturen.” (Mormon 5:16, 18.)

In de Oude Wereld waren de mensen ook praktisch zonder anker, want de vroegchristelijke kerk was bij de dood van de apostelen in afval weggezak; en hoewel er bijbelmanuscripten bestonden, waren die in handen van betrekkelijk weinig en niet-geïnspireerde mensen. In die tijd gingen „vele duidelijke en waardevolle dingen” verloren. (Zie 1 Nephi 13:28, 32.)

Wij zijn pelgrims op deze aarde, hierheen gezonden om onze zending te volbrengen, een groots werk te ver-

richten, waarbij wij de leiding van de Here nodig hebben. Het feit dat ik niet geboren ben in tijden van geestelijke duisternis, toen de hemelen zwegen en de Geest ons onthouden werd, vervult mijn ziel met dankbaarheid. O, zonder het woord des Heren verkeren om ons tot leiding te strekken is zijn als wie in een grote woestijn dwalen en geen vertrouwde herkenningspunten kunnen ontdekken, of in de dichte duister van een grot verblijven zonder licht waarbij wij de weg ter ontkingomging gewaar worden.

In de oorlog in Vietnam werden een aantal van onze mannen gevangen genomen en bijna volledig geïsoleerd gehouden. Omdat zij niet naar de Schriften mochten grijpen vertelden zij later hoe zij gehongerd hebben naar de woorden van waarheid; sterker dan naar voedsel, sterker dan naar de vrijheid zelf. Wat zouden zij niet hebben gegeven voor een klein stukje uit die Bijbel of dat Boek van Mormon, die bij ons zo ongebruikt op de plank lagen! Zij hebben door harde ervaring iets geleerd van wat er in Nefi omging toen die zei:

„want mijn ziel verheugt zich in de Schriften, en ik denk er over na en ik schrijf ze op tot nut en lering mijner kinderen.

Ziet, mijn ziel verheugt zich in de dingen des Heren, en ik denk voortdurend na over hetgeen ik heb gezien en gehoord.” (2 Nephi 4:15-16.)

Op één plaats zegt de profeet Jesaja als hij op de grote afval wijst: „Want de Here heeft een diepe slaap over u uitgestort en Hij heeft uw ogen, de profeten, toegesloten en uw hoofden, de zieners, omhuld.” (Jesaja 29:10; zie ook 2 Nephi 27:5.)

Onmiddellijk daarop maakt Jesaja echter gewag van het einde der duisternis en het voortkomen van het Boek van Mormon:

„Zo werd het gezicht van dit alles voor u als de woorden van een verzegeld boek, dat men aan iemand geeft, die lezen kan, terwijl men zegt: Lees dit eens; maar hij antwoordt: Ik kan niet, want het is verzegeld. Of het boek wordt gegeven aan iemand die niet lezen kan . . .” (Jesaja 29:11, 12.)

En aldus is het wonderbare werk be-

gonnen, „wonderlijk en wonderbaar,” dat de Here naar zijn belofte voortging te doen. (Zie Jesaja 29:14.)

Sinds de terugkeer van het evangelie door de dienst van Joseph Smith begon, zijn in zesentwintig talen meer dan zestien miljoen exemplaren van het Boek van Mormon gedrukt en verspreid, terwijl meer dan vijftien andere vertalingen worden voorbereid. Er is een ongekend aantal Bijbels gedrukt, dat in hoeveelheid alle andere publicaties te boven gaat. Wij hebben ook de Leer en Verbonden en de Parel van Grote Waarde. Wij hebben niet alleen de beschikking over deze kostelijke boeken met Schriftuur, wij hebben ook en in een mate die in heel de wereldsgeschiedenis onbekend is geweest, de opleiding en het vermogen om er gebruik van te maken, als we willen.

De profeten van weleer wisten dat er na de duisternis licht zou komen. Wij leven bij dat licht — maar zijn wij ons dat ten volle bewust? Met de heilsleer zomaar over het grijpen zijn sommigen naar ik vrees toch door „een geest van diepe slaap” overmand, hebben zij ogen zonder te zien, en oren zonder te horen. (Romeinen 11:8.)

Opdat wij niet nalaten ernstig na te denken over wat ik zojuist opgemerkt heb, wil ik hierbij stilstaan en op een fout die de mens algemeen geneigd is te maken wijzen, en wel op de bereidheid om, als er iemand het over getrouwheid en succes heeft aan „ik” te denken, en als het gaat over falen of nalatigheid, aan „ze”. Maar ik vraag of ieder van ons eerlijk nagaat hoe hij het er met de schriftstudie afbrengt. Het komt veel voor dat onder ons iemand een paar teksten uit de Schriften kent in zijn geest heeft zweven of zo, en daarmee de illusie heeft dat we heel wat van de Schriften weten. En Daarom kan het heel verkeerd zijn er een klein beetje van af te weten. Ik ben ervan overtuigd dat ieder van ons op een dag in zijn leven de Schriften zelf moet ontdekken, ze niet maar één keer moet ontdekken, maar telkens en telkens weer herontdekken.

Zo bezien is het verhaal van koning Josia uit het Oude Testament van veel nut. „Past die op uzelf toe.” (1 Nephi 19:24.) Voor mij is dat één van de

mooiste verhalen uit heel de Schriften. Toen Josia over Juda begon te regeren was hij pas acht jaar, en hoewel zijn directe voorgangers buitengewoon goddeloos waren geweest, vertellen de Schriften ons dat „hij deed wat recht was in de ogen des Heren en wandelde op al de wegen van zijn vader David; hij week niet af, rechts noch links.” (2 Koningen 22:2.) Dit wekt te meer verwondering als we lezen dat in die tijd (precies twee geslachten voor de verwoesting van Jeruzalem in 587 v.C.) de wet van Mozes zoekgeraakt was en feitelijk onbekend was, ook onder de tempelpriesters!

Maar in het achttiende jaar van zijn regering beval Josia dat de tempel moest worden hersteld. Het was toen dat Chilkia, de hogepriester, het boek der wet vond, dat Mozes in de ark des verbonds gelegd had, en het aan koning Josia ter hand stelde.

Toen het boek der wet Josia voorgelezen werd „scheurde hij zijn klederen”, en weende voor de Here.

„Groot is de gramschap des Heren, die over ons ontbrand is, omdat onze vaders naar de woorden van dit boek niet geluisterd hebben en niet hebben gedaan overeenkomstig al wat ons voorgeschreven is.” (2 Koningen 22:13.)

De koning las het boek toen aan heel zijn volk voor, en bij die gelegenheid maakten zij een verbond om alle geboden des Heren te gehoorzamen „van ganser harte en ganser ziele”. (2 Koningen 23:3.) Josia ging verder, door het koninkrijk Juda te reinigen, verwijderde al de afgoden, de bossen waar zij afgodendienst pleegden, de verhoogde plaatsen en alle gruwelen die waren bijeengebracht onder de regering van zijn vaders en die het land en zijn bewoners hadden verontreinigd. Hij hield ook een plechtig Pascha, en „zulk een Pascha was er niet gevierd van de dagen der richters af, die Israël richtten, en gedurende al de dagen van de koningen van Israël en Juda.” (2 Koningen 23:22.) Dit alles „teneindé gestand te doen de woorden van de wet, welke geschreven waren in het boek dat de priester Chilkia gevonden had in het huis des Heren.

Vóór hem is er geen koning geweest, die zich zo tot de Here keerde met zijn ganse hart, zijn ganse ziel en zijn ganse kracht, naar de gehele wet van Mozes; en na hem stond zijns gelijke niet op.” (2 Koningen 23:24-25.)

Ik heb sterk het besef dat wij allen tot de Schriften terug moeten keren zoals koning Josia dat deed en deze machtig op ons laten inwerken, zodat die ons aandrijven tot een onwankelbaar besluit om de Here te dienen.

Mosia heeft alleen de wet van Mozes gehad. In ons bezit is het evangelie van Jezus Christus in zijn volheid; en is een voorproefje zoet, dan is er verheuging in de volheid.

De Here handelt niet lichtvaardig met ons als hij ons deze dingen geeft, want „van een ieder, wie veel gegeven is, zal veel geëist worden.” (Lucas 12:48.) Deze dingen tot zijn beschikking hebben betekend ervoor verantwoordelijk zijn. Volgens 's Heren bevel moeten we de Schriften bestuderen (zie 3 Nephi 23:1-5); en we moeten het leven van onszelf en het leven van onze kinderen daardoor laten regeren; en als we ze hebben moeten we onze verantwoordelijkheid inzien om onze harten tot onze dierbare voorouders te wenden, waarvan velen de lange nacht der duisternis hebben verduurd die wij ontgaan, en die nu misschien in spanning afwachten wat wij voor hen doen.

De Here heeft zijn leer altijd gericht tot wie „ogen om te zien” en „oren om te horen” hebben. De stem is duidelijk en onmiskenbaar, en het getuigenis tegen wie zo'n grote kans voorbij laten gaan is zeker.

Derhalve vraag ik aan allen nu de Schriften in alle ernst te bestuderen, als u dat niet al hebt gedaan. En het is misschien de gemakkelijkste en beste manier, als u deelneemt aan het studieprogramma van de kerk.

In de volwassenenleerstof van de kerk, de cursussen voor de Melchizedekse-priesterschapsquorums en de klas evangelieleer in de zondagsschool worden de standaardwerken bij toerbeurt bestudeerd. Over een tijdvak van acht jaar wordt geheel en grondig bestudeerd het Oude Testament, de Parel van Grote Waarde, het Nieuwe

Testament, het Boek van Mormon en de Leer en Verbonden. Wij hopen dat iedereen aan dit schriftstudieprogramma mee zal werken en op de grote waarde daarvan anderen zal wijzen, ter voorkoming dat dit goed-gecoördineerde kerkelijke programma afbreuk wordt gedaan door strijdige opdrachten voor lezen of bestuderen. Elk van de standaardwerken dient intens bestudeerd te worden en wel in het jaar dat voor de bestudering daarvan bedoeld is.

Deze maand beginnen we te studeren in het Boek van Mormon. De zondagsschool brengt het naar voren in zijn historische en chronologische context en de priesterschapsquorums nemen de voornaamste leerstellingen en priesterschapsstaken die erin staan door. Tegen augustus 1977 zullen we gevorderd zijn van 1 Nephi tot en met Alma 29, en de rest van het boek wordt in het cursusjaar 1977/1978 bestudeerd.

Wij nodigen u uit om deze gelegenheid aan te grijpen, want zoals de profeet Joseph Smith heeft gezegd: „Het Boek van Mormon is het meest juiste van alle boeken op aarde en de hoeksteen van onze godsdienst, en de mens komt dichter bij God door zich te houden aan wat daarin staat, dan met welk ander boek ook.” (*History of the Church*, 4:461.) U zult door de inhoud ervan gezegend en verrijkt worden, want het werd voor onze dagen en tijden geschreven, „gericht tot de Lamaniëten, die en overschot zijn van het huis Israëls, en tevens tot de Joden en niet-Joden” (titelpagina), een feit waarop de belangrijkste auteurs ervan telkens wijzen: Nefi, Mormon en Moroni. En al kunnen we er op vele wijzen profijt uit trekken, er misschien iets uit leren van oorlog en van vrede — de belangrijkste boodschap eruit is de meest waardevolle die ons ooit in ten deel kan vallen: dat Jezus is de Christus, de Redder der wereld. Mogen wij allen het Boek van Mormon biddende lezen, het zorgvuldig bestuderen, en een getuigenis krijgen dat het van God afkomstig is. Want de Heiland heeft er zelf van gezegd: „... het is waar, zo zeker als uw Heer en uw God leeft.” (Leer en Verbonden 17:6.)

UW KINDEREN DE SCRIFTEN LEREN

De Schriften laten leven

DOOR JEFFREY R. HOLLAND

„Zij lezen namelijk uit het boek, uit de wet Gods, duidelijk voor en gaven uitlegging, zodat men het voorgelezene begreep.” (Nehemia 8:9.)

Het geheim bij het lezen van welk boek ook is wakker blijven. Dat betekent natuurlijk dat u uw ogen open houdt en een redelijk deel van uw bloed in circulatie houdt. Maar voor echt lezen betekent het veel meer dan dat. Dit soort lezen betekent om uw hoede blijven, oplettend en actief bezig, terwijl u het boek in uw geest opneemt, bladzij na bladzij. Een goed boek schrijven is heel moeilijk werk; het goed lezen is ook niet makkelijk.

De Schriften kan men niet zomaar lezen of oppervlakkig of snel. Zij vragen tijd, gebed en eerlijke overweging. Het eerste hoofdstuk uit het Boek van Mormon is waarschijnlijk voor de meesten van ons de meest vertrouwde stof uit het Boek van Mormon, en toch, als we niet op onze hoede zijn zal veel daaruit ons ontgaan. Het is heel zorgvuldig geschreven en het moet op die manier ook worden gelezen.

Stel eens dat een vader zijn dochtertje van twaalf op weg helpt met dit eerste hoofdstuk. Zij is een schattig meisje dat van een verzetje houdt en dat een paar keer heeft geprobeerd het Boek van Mormon te lezen, maar er niet te veel belangstelling voor op heeft kunnen brengen. We krijgen dan een gesprek te horen, dat mogelijk verloopt als volgt:

Papa: Goed, laten we het eerste hoofdstuk van 1 Nephi lezen. Het is maar twintig verzen lang, minder dan twee bladzijden. Denk erover na bij het lezen. Vraag jezelf dingen af.

Doortje: Wat voor dingen dan?

Papa: O, dingen als: „Waarom zou dit het eerste hoofdstuk zijn van het boek?” of: „Wat heeft d't vers te maken met dat vers?”

Doortje: Nou, daar weet ik allemaal niets van. Ik zou graag willen weten waarom we niet beginnen met lezen over de Jaredieten. Die waren het allereerste in Amerika.

Papa: En je hebt anderhalve minuut gewacht voordat je erme kwam. Nu, op die vragen komt het antwoord:

Doortje: Papa! U gaat me beslist vertellen wat het antwoord is, als ik de vragen maar kan bedenken!

Papa: Ja, heb maar geduld. *Jij* zult de antwoorden op de vragen die bij je opkomen vinden en heel het Boek van Mormon zal duidelijk voor je worden. Jij zult gaan zien waarom het boek Ether precies daar in het boek staat waar het staat, als je het Boek van Mormon zorgvuldig leest. Daar zullen we over praten als we zover zijn, en dat is haast aan het eind van het hele boek. Laten we nu gaan lezen.

Doortje: Zoals u wilt, papa. (Doortje begint te lezen, niet hardop. Een paar keer vlot het niet, maar ze haalt het eind van het eerste hoofdstuk.) Nou, ik heb het gelezen.

Papa: Goedzo. Wat staat er in, volgens jou?

Doortje: Papa, ik zeg dat ik het heb gelezen. Ik zeg niet dat ik het snap.

Papa: Wel, dan moeten we het nog eens lezen, alleen deze keer een beetje langzamer. En hardop. En we zullen er meteen over praten.

Doortje: Zoals u wilt, papa. (Leest hardop:) „Ik, Nephi, uit eerzame ouders geboren . . .”

Papa: Waarom denk jij eigenlijk dat Nefi zijn boek op die manier begint?

Doortje: Het is misschien een aardige man.

Papa: Misschien. En verder?

Doortje: Misschien gaat het over zijn familie.

Papa: Misschien. En verder?

Doortje: Misschien wil hij dat wij weten wie het verhaal heeft verteld.

Papa: Misschien. En verder?

Doortje: Papa! Zo kunnen we de hele avond doorgaan en ik heb morgen school. Als ik in de klas zo langzaam lees wordt de meester boos op me. Laat het me nu eens goed doorlezen en onderbreekt u me niet, behalve als ik u iets te vragen heb. Goed?

Papa: Goed.

(Doortje leest het hoofdstuk hardop. Langzaam. Ze kijkt telkens naar haar vader.)

Papa: Prima. Nou! Waar gaat het over in dit hoofdstuk?

Doortje: (Met een zuur gezicht, omdat ze wel wist dat hij met die vraag zou komen:) Over een man die Lehi heet, die een visioen krijgt en zijn volk waarschuwt dat ze om zullen komen. Maar ze moeten hem niet.

Papa: (Lacht haar toe omdat hij wel wist dat zij nu met meer aandacht zou lezen.) Geweldig! En hoe noemen we een man zoals Lehi?

Doortje: Een profeet.

Papa: Wat heeft hij gedaan om een visioen te krijgen?

Doortje: Dat weet ik niet. Het staat er niet in.

Papa: Jawel hoor. Kijk naar vers vijf.

Doortje: (Leest.) O. Hij bad. Daar dacht ik niet aan. Ik denk dat ik de bladzij te vlug heb omgeslagen. Het staat een beetje verstopt daar onderaan, ziet u.

Papa: Dat is goed, liefje. Je bent niet de enige die te vlug leest om te kunnen inzien dat hij eerst bad.

Doortje: Is dat zo?

Papa: Welja. Maar wat heeft Lehi precies gezien in zijn visioen?

Doortje: Hij zag dat Jeruzalem zou worden verwoest.

Papa: Wacht even! Jij gaat me te vlug. Hoe heeft hij gezien dat Jeruzalem verwoest zou worden?

Doortje: (Leest opnieuw.) Nou, engelen uit de hemelen brachten hem een boek. Dat las hij.

Papa: Kun jij zeggen wie die boodschappers waren?

Doortje: Ik denk dat één ervan de Here was.

Papa: Dat denk ik ook. Nu zeg jij dat als Lehi probeert om het volk over de

verwoesting van Jeruzalem te vertellen, ze hem niet moeten. Wat doen zij?

Doortje: ze worden nijdig en bespotten hem.

Papa: Hoe nijdig worden ze?

Doortje: Wel, op het laatst proberen ze hem dood te maken.

Papa: Laten we eens op een papier een schetsje maken van dit hoofdstuk. Volgens mij ziet dat er ongeveer zo uit:

een profeet bidt

krijgt een visioen

ziet afgezanten uit de hemelen

(misschien is één van hen Jezus)

krijgt een boek

wordt door de meeste mensen verworpen

Dat is nu een ruwe schets van het verhaal dat je hebt gelezen in hoofdstuk 1. Komt dit verhaal je niet een beetje vertrouwd voor?

Doortje: Ik vind van niet.

Papa: Denk eens na.

Doortje: Wel, het is eigenlijk een beetje zo'n verhaal als bij Joseph Smith. Hé! Het lijkt *een heleboel* op het verhaal van Joseph Smith! Dat is leuk! Waarom is dat, papa?

Papa: Dat is een goeie vraag! Ik geloof dat misschien alle profeten vaak hetzelfde meemaken. In ieder geval *weten* we dat ze allemaal openbaring van de Here krijgen. Joseph Smith heeft eens gezegd dat de openbaring de rots is waarop de kerk van Jezus Christus altijd zal worden gebouwd en dat er nooit een uitredding zal zijn zonder. Ik denk dat wij er achter zullen komen, Doortje, dat dit hele boek één grote openbaring zal zijn over openbaringen. En dat Jezus Christus in het hele boek naar voren komt. Deze eerste twintig verzen vertellen een hele massa over wat nog komt. In een beginhoofdstuk kan nooit iets beters verteld worden.

En er is misschien nog een andere reden waarom het Boek van Mormon zo begint. Misschien helpt het op zijn eigen manier om ons te leren dat wij Lehi en het Boek van Mormon aanvaarden en dat niet alleen, we moeten vast Joseph Smith ook als profeet van God aanvaarden. Aan de andere kant, als we Joseph Smith als profeet aanvaarden, moeten we de leringen uit dit

boek dat hij onder de mensen heeft helpen brengen aanvaarden en getrouw naleven.

Hoe dan ook, Doortje, dit verslagboek is niet alleen maar het getuigen omtrent Nefi en Alma en Mormon en Moroni, het is ook het getuigenis omtrent Joseph Smith en Brigham Young en Harold B. Lee en Spencer W. Kimball. Misschien werd daarom de kerk wellicht nog niet gesticht eer het Boek van Mormon volledig vertaald was en uitgegeven. De profeet Joseph Smith heeft het eenmaal genoemd „de hoeksteen van onze godsdienst,” en ik meen dat de meesten van ons nog niet begrijpen van hoe grote betekenis het Boek van Mormon was voor alles wat gebeuren zou nadat Moroni die platen aan zijn zeventien jaar oude profeet ter hand gesteld had. Wanneer ik eraan denk wat de kerk geworden is sinds Joseph Smiths eerste visioen en de overhandiging van dit boek, dan wil ik uitroepen met Lehi, kijk eens in vers 14: „Groot en wonderbaar zijn Uw werken, o Here God Almachtig!” Doortje, ik houd met mijn hele hart van dit boek en ik weet dat het het woord Gods is.

Doortje: Papa, zo heb ik u nooit eerder horen praten.

Papa: Wel, ik heb mijn dochter van twaalf nog niet eerder uit het Boek van Mormon horen voorlezen.

Doortje: Het is al over tien! We hebben al meer dan drie kwartier over één klein hoofdstuk gepraat! Ik moet naar bed. U gaat op me brommen.

Papa: Dat valt wel mee. Maar misschien kom het er van. Schiet op! Meteen! Gauw naar bed!

Met een omhelzing en een zoen voor haar vader haast Doortje zich naar bed, harder op weg naar een getuigenis van de waarachtigheid van het Boek van Mormon en de werkelijkheid van de herstelling dan zij zich bewust is.

Wat Doortjes vader weet en wat zij weldra gaat ontdekken, is uiteraard dat ieder hoofdstuk inhoud heeft, vaak vol betekenis, en altijd vol betekenis die verlicht en inspireert. Terwijl Doortje in een diepe slaap valt zit papa te mijmeren. Het heerlijke dat hij zojuist beleefd heeft houdt hij zo lang mogelijk vast.

U bent verantwoordelijk

DOOR TOM G. ROSE

Toen president David O. McKay op een conferentie zei: „Geen enkel succes weegt op tegen falen in het gezin” waren mijn vrouw, Marilyn, en ik nog geen jaar getrouwd. (*Conference Report*, april 1964, blz. 5.)

Wij waren een jong echtpaar en wilden graag kinderen hebben en waren diep onder de indruk van die geïnspireerde uitspraak; en als de meeste idealistische heiligen die ouders wilden worden hadden we het vertrouwen dat we in staat zouden zijn om onze kinderen goed op te voeden. Als we daar nu op terugzien lachen we even en beseffen, dat we niet genoeg wisten om erover in te zitten.

U draagt de verantwoordelijkheid dat zo'n in het vlees verschenen geest door uw toedoen geen kans ontgaat om in dit leven zijn waardigheid en rechtvaardigheid te bewijzen door heel zijn tweede staat . . .

„U als ouders kunt die verantwoordelijkheid aan niemand anders overdragen.” (J. Reuben Clark, *Conference Report*, October 1951, blz. 57.)

Nadat ons eerste kind zijn eigen bepaalde persoonlijkheid begon te ontwikkelen en we als ouders een beetje ervaring hadden opgedaan, begonnen we onvolkomenheden in onszelf en onze kinderen te zien die ons bang maakten. Daardoor begrepen we

beter dat geslaagd ouderschap niet te bereiken is door er simpelweg naar te verlangen. Daar is creativiteit en inspiratie en *werk* bij nodig.

Hebt u dat ook wel eens meegeemaakt? Bijna alle ouders zijn zich dat vroeg of laat bewust. En als het zover is, dan hebt u niet genoeg aan algemene waarheden, dan hebt u behoefte aan de bijzonderheden.

Tot de beste dingen die we gedaan hebben om onze grote verantwoordelijkheid dat we ouders waren te vervullen hoorde dat we de traditie invoerden om iedere dag in huis de Schriften te lezen. Iedere morgen lieten we onze kinderen zo vroeg opstaan dat we een kwartiertje konden nemen om uit de Schriften te lezen. Precies zoals ons lichaam iedere dag moet worden gevoed en geoefend, heeft onze geest iedere dag versterking nodig door Schriftstudie. Het systematische bestuderen van de Schriften dat de organisaties van de kerk met ons doen valt onze dagelijkse Schriftstudie en onze lessen op de gezinsavond aan.

Om de kinderen Israëls voor te bereiden om het Beloofde Land in te gaan, heeft Mozes de ouders voorgoehouden: „Maar gij zult deze mijn woorden in uw hart en in uw ziel leggen . . .

Gij zult ze uw kinderen leren en daaron-

ver spreken, wanneer gij in uw huis zijt en wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt en wanneer gij opstaat.” (Deuteronomium 11:18-19.) Veel gezinnen hebben de mooiste ervaringen met het opvolgen van deze vermaning.

President Marion G. Romney heeft op de algemene conferentie van 1949 het volgende verteld.

„Ik dring er sterk bij u op aan dat u dit prachtige boek (het Boek van Mormon) leert kennen. Lees het uw kinderen voor; zij zijn niet te jong om het te begrijpen. Ik herinner me dat ik het las met één van mijn jongens, toen die nog heel jong was. Op een keer lag ik op het onderste stapelbed en hij op het bovenste. We lazen om de beurt een alinea uit de prachtige laatste hoofdstukken van 2 Nephi. Ik hoorde zijn stem overslaan en meende dat hij verkouden was, maar we gingen door tot het slot van de drie hoofdstukken. Toen we klaar waren zei hij tegen mij: „Papa, huilt u wel eens als u het Boek van Mormon leest?”

„Ja, jongen,” zei ik. „Soms getuigt de Geest des Heren zo tot mijn ziel dat het Boek van Mormon waar is, dat ik erom huil.”

„Nou,” zei hij, „dat had ik vanavond ook”.

Ik weet dat niet alle kinderen er zo op

reageren, maar ik weet wel dat een aantal van hen dat zullen, en ik zeg u dat dit Boek ons van God gegeven werd om het te lezen en erbij te leven, en het zal ons zo dicht bij de Geest des Heren doen blijven als wat ook dat ik ken. Zoudt u het alstublieft willen gaan lezen?" (*Conférence Report*, april 1949, blz. 41.)

President Spencer W. Kimball heeft ook verteld dat toen hij jong was bij hem thuis van regelmatig Schriftlezen sprake was:

„Ik herinner me van toen ik jong was, hoe ik onder de indruk was als ik de opwekkende verhalen las van de eerste apostelen en andere broeders en zusters. Toen ik een jongen was, nog niet eens diaken, klom ik vaak de trap op naar de zolder van ons huis. Daar in die donkere en ongepleisterde ruimte wilde ik avond aan avond de Bijbel lezen bij het licht van een olielamp. Ik herinner me hoe Petrus mijn ziel trof . . .” (*Ensign*, september 1975, blz. 3.)

Door deze verhalen kwamen wij diep onder de indruk.

Toen Steven, onze oudste, acht jaar was, hebben wij hem een Boek van Mormon gegeven en zijn begonnen met wat voor deze achtjarige een hele opgave was — met het lezen van het Boek van Mormon.

Stephen en ik stonden iedere morgen eerder dan de andere kinderen op en lezen om de beurt een vers voor. Omdat hij niet zoveel woorden kende, hielden we vaak even op om een woord of een zin te bepraten of om na te gaan wat zich afspeelde in het verhaal dat we lezen.

Een paar maanden nadat we ons leesprogramma begonnen, gebeurde er iets dat ons heel veel goed deed. Marily, mijn vrouw, en ik waren op een ouderavond op Stephens school en zijn onderwijzer kwam ons een beetje opgewonden vragen of het ons opgevallen was hoe hard hij vooruit was gegaan met lezen.

Dat we trouw het Boek van Mormon lezen had zijn eerste vrucht afgegoorpen. Welke vruchten konden we nog meer verwachten? Daar waren we heel benieuwd naar. Maar wij hebben een getuigenis van de volgende uitspraak van president George Albert Smith:

„Het is ons goede recht, broeders en zusters, nee, het is onze plicht om ons gezin thuis samen te roepen om de waarheden uit de heilige Schriften onderricht te krijgen. In ieder huis dienen de kinderen aangespoord te worden om het woord des Heren te lezen, dat ons in alle bedelingen te openbaard is. Wij dienen de Bijbel te

lezen, het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden en de Parel van Grote Waarde en die in ons huis niet alleen maar te lezen, maar aan onze kinderen uit te leggen, zodat zij de hand zien waarmee God zich met de volken der aarde bemoeit.” (*Conférence Report*, april 1914, blz. 12.)

Leeslessen voor kinderen kunnen al heel vroeg beginnen. Reeds als zij nog maar tien of vijftien maanden oud zijn, kunnen ze bij papa of mama op schoot naar de plaatjes uit een boek kijken en liefde ondervinden.

En dat is het voornaamste ingrediënt bij het onderwijs aan uw kinderen in de Schriften: liefde. Zoals president Joseph F. Smith gezegd heeft, kunt u „ze drillen om als een paapegaai verzen na te zeggen en ze gezamenlijk iets laten opdreunen en meer van die dingen, die ze mechanisch doen, zonder erbij betrokken te zijn, en zonder dat het die invloed op hun ziel heeft die u wenst.”

Maar „indien u uw kinderen alleen maar kunt overtuigen dat u hen liefhebt, dat uw ziel naar hen uitgaat en het beste voor hen zoekt, dat u hun trouwste vriend bent, dan zullen zij van hun kant vertrouwen in u stellen en u liefhebben en proberen te doen waartoe u oproept.” (*Conférence Report*, april 1902, blz. 98.)

In deze dagen, nu wij en onze kinderen door Satan van allerlei wege worden gebombardeerd, geloven wij wat Nephi ons leert, dat de Schriften de woorden van Christus zijn en dat deze als we daarnaar willen luisteren ons zullen laten zien wat wij moeten doen. (Zie 2 Nephi 33:10-11; 31:20; 32:3.) Zoals de Liahona van destijds Lehi en diens gezin naar het beloofde land leidde, zo kunnen de Schriften ons leiden en „uit dit tranendal naar een veel beter land van belofte voeren.” (Zie Alma 37:38-46.)

U bent vader en moeder. Dit is de verantwoordelijkheid die u draagt. Met haar leerplan voor de zondagsschool, het jeugdwerk, de AP/MV, de kweekschool en de academie biedt de kerk u goede en systematische instructie over het heilsplan met alle daaraan verbonden zegeningen — dit alles om u bij te staan bij de vervulling van uw verantwoordelijkheid.

President Brigham Young heeft eens een boeiende opmerking gemaakt, waardoor ik altijd gefascineerd ben geweest. Hij zei: „Leest u de Schriften, mijn broeders en zusters, alsof u ze duizend, tweeduizend of vijftienduizend jaar geleden zelf aan het schrijven was? Leest u ze alsof u in de schoenen stond van de mensen die ze hebben geschreven? U kunt het zo doen, dat u even vertrouwd bent met de geest en bedoeling van het geschreven woord van God als u bent met uw dagelijkse wandeling en conversatie, of als u bent met uw medewerkers en uw huisgenoten.”

Hij gaat verder met de belofte: „U zoudt dan kunnen begrijpen wat de profeten hebben begrepen en gedacht; wat zij van plan waren om ten goede van hun broeders voort te brengen. Als u op die manier mee kunt voelen, dan kunt u misschien de gedachte gaan krijgen dat u iets omtrent God aan de weet kunt komen en kunt beginnen te leren wie Hij is.” (*Journal of Discourses* 7:333.)

Maar al te vaak worden de Schriften door velen van ons benaderd als door ongeïnteresseerde waarnemers. Wij willen instructies krijgen zonder daar van onze kant wat voor te doen. Het is een tijd van toekijkers, een tijd waarin ontspanning wordt geboden die weinig inspanning van ons vergt. De Schriften staan de prikkels die zij bevatten niet af als wij van onze kant ons best niet doen. President Brigham Young heeft aanbevolen dat we ze lezen met een creatieve instelling, dat we ons op hun standpunt plaatsen. Dit zal in het begin dan niet zo gemakkelijk vallen, maar als het eenmaal gelukt is beginnen de Schriften voor ons te leven.

Er zijn stukken uit het Boek van Mormon die zo oud zijn als de toren van Babel; toch zijn de erin behandelde onderwerpen even actueel als de dag van morgen. De historische omlijsting moge veranderen, de mensen mogen zich anders kleden en hun omgeving anders inrichten, maar de mensheid blijft veelszins eender. De problemen waar de mensheid voor staat worden in iedere generatie opnieuw ingeboren. Dat maakt het Boek van Mormon voor wie werkelijk belangstelling voor

het leven heeft tot zo'n spannend avontuur.

De eerste helft van het Boek van Mormon is voor de gezinnen een prachtmogelijkheid om een aantal problemen die zich altijd-door voordoen onder de mensen, te analyseren, deelgenoot te worden van de inzichten van anderen die in andere tijden en op dere plaatsen hebben geleefd deelgenoot te worden. De profeet Joseph Smith heeft gezegd dat men door het Boek van Mormon te bestuderen en de voorschriften daarvan na te leven nader tot God kan komen dan met welk ander boek ook. Dat is een heerlijke belofte, ons aller aandacht waard.

Het Boek van Mormon staat boordevol theologische waarheden, maar is veel meer dan een theologisch handboek.

Het begint met een gezin

DOOR ARTHUR R. BASSETT

Op haar bladzijden bewandelt u de straten van Jeruzalem, sjokt u door de dorre uitgestrektheden der woestijn, bezeilt u de hooggaande golven van de oceaan, koestert u zich in weelderige streken, gaat u op bezoek in de paleizen van koningen en de hutten der armen. En hoewel het boek de aandacht richt op het nationale niveau, ziet u veel van het gezins- en familieleven. Het Boek van Mormon is van onze standaardwerken het meest op het gezin gericht. Alleen het oudste

deel van het Oude Testament benadert het op het punt van de verstrekkende van zulke allerbelangrijkste visies op het lief en leed van de families.

Lehi is niet alleen een groot profeet, hij is ook een vader die zich zorgen maakt en worstelt met vele problemen die de vaders van tegenwoordig ook kennen. Deze kant van zijn leven moet u niet uit het oog verliezen. Vergelijk u zijn inzichten en problemen met die van ons. Maar al te vaak proberen we de Schriften te lezen zonder er onszelf

in te verplaatsen, ze te laten spreken zonder dat wij willen luisteren. Ze worden veel rijker als we onze eigen ervaringen naast die uit het boek stellen, als we proberen tot een soort samenspraak met de Schriften te komen. We kunnen veel hebben aan het lichte voorbeeld van Nephi: „Ik maakte alle schriftuur op ons toepasselijk, opdat wij er nut en lering uit mochten trekken.” (1 Nephi 19:23.) Zo zullen ouders bijvoorbeeld dingen in het boek van Mormon zien die ontgaan aan mensen die geen kinderen hebben. Zij zullen geen moeite hebben om Lehi te begrijpen, die in het visioen dat hem verleend is van de boom des levens, de vuilheid van het water niet opmerkte zoals Nephi, terwijl toch beide profeten hetzelfde visioen werd verleend. Nephi stelt te boek dat zijn vaders geest „zodanig door de andere dingen in beslag werd genomen, dat hij de vuilheid van het water niet zag,” in het visioen. (1 Nephi 15:27.) Als vader bekommerde Lehi zich over andere dingen dan Nephi en wel over zijn verantwoordelijkheid als gezinshoofd. Op het punt van het visioen waarop aan Lehi de rivier getoond wordt, begon hij zich zorgen over zijn gezin te maken. Hij zag zijn vrouw en twee oudste zonen en wenkte dat zij bij hem zouden komen. Verder maakte hij zich zorgen dat Laman en Lemuel niet bij hen waren en richtte zijn volle aandacht op het zoeken van de twee afwezige broers, met veronachtzaming van de bijzonderheden uit het visioen.

Anderzijds had Nephi de ervaring nog niet die een vader heeft en was hij in staat het visioen van ander standpunt te beschouwen. Hij was meer geïnteresseerd in de bijzonderheden van het visioen, en richtte zijn aandacht op details zoals de vuilheid van de stroom die zijn vader ook had gezien, maar niet nauwkeurig waargenomen door zijn bezorgheid voor zijn gezin.

Moeders kunnen Sariah begrijpen, welke zware last haar drukte toen zij haar huis in de steek liet, haar spulletjes, haar vriendschapsbanden, en op reis ging, de onzekerheden van het woestijnleven tegemoet, en dat eenvoudig wegens haar geloof in haar

man, die door anderen een ziener genoemd werd. Bedenkt u dat zij de visioenen niet zelf heeft gekregen. Een moeder zal mee kunnen voelen met Sariah die moppert als zij in de wildernis in uiterste nood komt en vreest dat zij niet alleen haar huis en bezittingen kwijt is, maar ook nog haar vier zoons. (Zie 1 Nephi 5:1-7.)

De vaders kunnen de even zware last begrijpen die Lehi drukte, toen zijn eigen geloof werd ondermijnd en op de proef gesteld door de twijfels en gerechtvaardigde zorgen van zijn vrouw. Weten dat de Here u gezonden heeft en dat de dingen waarschijnlijk ten goede zullen keren in het laatst, schenkt weinig verlichting voor de teleurstellingen en de verwarring van het ogenblik. Zijn profetengeloof moest voortdurend strijden tegen zijn vaderlijke bezorgdheid. Er zaten meerdere kanten aan zijn optreden en als u die kanten ontdekt kunt u het leven als totaalbeeld beter gaan begrijpen. Wie Lehi alleen zien in zijn hoedanigheid van profeet ontgaat veel van wat het boek zegt over het vaderschap.

Broeders en zusters zullen interessante dingen uit hun eigen leven belicht zien in de wrijvingen die tussen Sariah en haar kinderen optreden. Sommigen zullen kunnen meevoelen met de teleurgestelde Nephi, die niet in staat was zijn weerspannige broeders goed te begrijpen, de broeders die hun vader, Gods profeet, niet konden volgen. Anderen zullen kunnen meevoelen met Laman en Lemuel en hun teleurstelling over hun jongere broer en diens in hun ogen schijnheilige optreden. Weer anderen zien dat zij zich kunnen inleven in Jakobs situatie: hij wil zijn oudere broers liefhebben en achten en navolgen, maar constateert alleen maar onenigheid tussen hen.

Wie leest wat Jakob schrijft en de pijnlijke ervaringen uit zijn jonge jaren daarbij vergeet zal veel ontgaan van het aandoenlijke waardoor zijn onder-richtingen over de familie opvallen. Hij heeft de familietwisten meege- maakt, de afschuwelijke oceaanreis, de herrie toen de broers vochten, dat hij bedroefd was omdat Lehi en Sariah van ellende de dood nabij waren, het bidden en smeken van Nephi's vrouw

en kinderen, heeft het uiteengaan van de familie gezien na Lehi's dood; en daarom geeft Jakob in zijn vermaningen blijk van diep inzicht in het familieleven. Zijn toespraken van later zijn een afspiegeling van de gevoeligheid die hij in zijn jonge tijd ontwikkeld heeft.

Omdat een kind de vader is van de man, is in het Boek van Mormon het gezin de vader van de natie. Als we vorderen met lezen moeten we nooit die familierelaties uit het oog verliezen. Die dragen tot deze schriftuur bij door ze interessanter en grootser te maken. Wanneer de broeders zich afscheiden en tussen Nefieten en Lamanieten veldslagen beginnen, dienen we te bedenken dat deze eerste gevechten niet tussen vreemden plaats hadden, maar tussen verwanten, mensen die elkaar goed kenden.

Wanneer Sherem zich tegenover Jakob opstelt, moeten we bedenken dat Jakob waarschijnlijk diens ouders gekend heeft, althans zijn grootouders. Wie onder ons die de zoon of kleinzoon van een vriend ontmoet, ziet hem dan niet in het licht van de ouder of grootouder die ons bekend is? En hoe dieper is onze bezorgdheid voor zo'n kind of kleinkind niet, als die opstandig is, hoeveel te groter is ons geluk niet als hij zijn ouders eer aandoet, die tot onze vrienden- of kennissenkring behoren. Als u deze verstandhouding tussen Jakob en Sherem onderkent verleent dat de kroniek een grotere uitwerking.

Wat is het interessant de kinderen van onze broers en zusters gade te slaan, de kinderen van verwanten en de kinderen van goede vrienden, en dan te zien dat dezen opgroeien en op eigen benen gaan staan. Het Boek van Mormon stelt ons tot iets dergelijks in staat. De mensen daarin hadden hun zorgen, net als wij, en dat moeten we ons steeds voor ogen houden. Zij waren ook tot op zekere hoogte het product van hun omgeving, het gezin. Het Boek van Mormon laat ons deze families volgen, verscheidene generaties lang, en getuige zijn van de problemen die gedurende lange perioden tijds in een familie opduiken. Er zijn maar weinig geschiedverslagen die dit beter doen.

Jongelui met ouders met verantwoordelijke in functies in de kerk kunnen extra veel voelen voor het boek Enos.

Zij kunnen de moeilijkheden begrijpen die hij meestorde de wouden in. Zijn vader was profeet, zijn oom was profeet, zijn grootvader was profeet. Komt men tot volle wasdom, dan moet men dingen zelf hebben vastgesteld, moet men zijn eigen waardensysteem hebben bepaald, moet men zijn eigen weg uitzetten. Diegenen die zich vandaag in dezelfde situatie bevinden voelen iets aan van de aandrang waarmede Enos bidt.

Soms wordt iemands last hem te zwaar. Om een eigen persoonlijkheid te zijn wordt dan vaak de onjuiste conclusie getrokken dat het pad van de vaders moet worden verlaten. Helaas is het verhaal van opstandige kinderen van kerkelijke leiders niet bepaald nieuw. In een poging om aan hun maatjes te bewijzen hoe vrij ze wel zijn, doen ze een ontspanningspoging die een aanval is op de levensstijl van hun ouders. Zulke jongelui dienen iets te leren uit de ervaring van Alma de zoon van Alma en de zoons van Mosiah. Als zoons van een profeet van God hebben zij ervaren dat opstandigheid niet tot geluk of tot een betere persoonlijkheid voert.

Er zijn ouders die in dezelfde toestand verkeren als Alma de eerste, zelf een opstandige jeugd hebben gehad, zich bekeerd hebben en zijn gaan leven naar het evangelie, en dan zien dat hun eigen kinderen tot dezelfde dwaze fouten vervallen. Wat had Alma de zoon van Alma geweten van het leven van Alma de eerste, één van de goddeloze priesters van koning Noach? Rechtvaardigde hij misschien zijn eigen daden met wat zijn vader in diens jonge tijd had meegemaakt? Hoe moet een vader die in zijn eigen jeugd moeilijk geweest is, met een weerspannige zoon praten, hij die van zo nabij de moeilijkheden en verlangens kent waardoor de opstandigheid gevoerd wordt? Wie onder ons die die moeilijkheid kent, kan het verhaal van Alma de vader en Alma de zoon van Alma lezen zonder persoonlijk bij het verhaalde te worden geïnteresseerd? Soms hebben grootouders meer in-

vloed op hun kleinkinderen dan ouders. Hoewel ik niet wil te kennen geven dat dat het geval was bij de zonen van Mosiah, kan ik het verhaal van hun zendingsinspanningen nooit lezen zonder mij de afscheidstoespraak van koning Benjamin tot zijn volk te herinneren. (Zie Mosiah 1-4.) Ik heb me vaak afgevraagd of de zoons van Mosiah die toespraak in hun bezit hebben gehad. Hun grootvader zou dan bepaald reden tot trots hebben over de wijze waarop zijn kleinkinderen tenslotte kozen voor hetgeen waarvoor hij koos en zijn ideeën in praktijk brachten.

Het Boek van Mormon zit vol met familielevenshoudingen, waarvan vele slechts van terzijde blijken. Wie is, bijvoorbeeld, de vrouw van Alma de eerste geweest? Wie is de vrouw geweest die met Alma de wildernismoeilijkheden doorworsteld heeft en met hem samen de opstandigheid van hun zoon heeft doorgemaakt — of is zij gestorven en heeft zij Alma achtergelaten, zodat deze zijn zware last alleen te dragen had? En wat moeten we zeggen van de vrouw van Alma de zoon van Alma, die drie zonen (minstens) heeft grootgebracht terwijl hij zoveel tijd weg was als zending des Heren? Zij moet één van de grote zielen uit de Schriften zijn.

Een aantal van de interessantste zijden van het Boek van Mormon zijn deze ongeschreven gedeeltes. Wij moeten de leemtes aanvullen en proberen die verwantschappen die niet met zoveel woorden genoemd zijn te reconstrueren, omdat die deel uitmaken van de familiale geschiedenis van dit volk.

De voornaamste zorgen van deze families uit het Boek van Mormon zijn ten eerste van toepassing op onze eigen tijd, omdat dat eeuwige zorgen zijn. Daarmee worden facetten van het leven belicht die nooit veranderen. Waarlijk, het Boek van Mormon is een tekst voor onze tijden, maar om er het meeste uit te peuren moeten we leren het creatief te lezen. Wij moeten, zoals president Young aanbeval, het lezen alsof we het schreven. Dan kunnen we gaan begrijpen wat de profeten begrepen hebben en iets omtrent God gaan ontdekken.

Ik had nog een vraag

Vragen op algemeen evangelisch terrein, beantwoord als richtlijn, niet als officiële kerkelijke uitspraak

Waarom is het Boek van Mormon het „meest juiste boek“?

Monte S. Nyman, Assistent-hoogleraar klassieke talen aan de Brigham Young-universiteit

Het was de profeet Joseph Smith die de uitspraak gedaan heeft, dat het Boek van Mormon het „meest juiste boek van alle boeken op aarde“ was. (*Documentary History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 4:461.) Helaas geloven sommige mensen dat het woord *juist* synoniem is aan *volmaakt*, en verwachten zij dat het Boek van Mormon volmaakt is in zijn grammatica, spelling, leestekens, duidelijke zeggings- en in iedere andere uiterlijke hoedanigheid. Wanneer zij aan tot de ontdekking komen dat er sinds de eerste uitgave talrijke wijzigingen in de tekst zijn aangebracht, worden zij gedesillusioneerd. De wijzigingen die aangebracht zijn zijn te begrijpen als men bedenkt dat het originele manuscript werd gedictieerd en toen naar de uitgevers gezonden zonder leestekens. De profeet zelf heeft twee revisies gedaan om deze en andere uiterlijke fouten te herstellen en bepaalde zinnen duidelijker te maken.

Dus als hij zegt dat het Boek van Mormon het „meest juiste boek“ is, bedoelt hij iets van veel grotere betekenis dan de uiterlijke zaken, welk feit steun vindt in de rest van zijn uitspraak. Het Boek van Mormon, zegt hij, is „de hoeksteen van onze godsdienst, en door zich te houden aan wat dit voorschrijft komt hij God nader dan met welk ander boek ook.“ (DHC, 4:461.) Als geheel gezien wordt in deze uitspraak van de profeet gewezen op de juistheid van het boek qua godsdienstige leer. Het is juist hierin, dat het de volheid van het evangelie bevat.

Wat is de volheid van het evangelie? Sommigen zullen misschien redeneren dat het Boek van Mormon niet iedere leerstelling uit het *teruggegeven* evangelie omvat, zoals

het huwelijk voor tijd en alle eeuwigheid, de drie graden van heerlijkheid, en dat het daarom niet de volheid van het evangelie kan bevatten.

Maar de engel Moroni heeft aan Joseph Smith verteld dat „er een boek bewaard was, een op gouden platen geschreven boek, . . . dat de volheid van het eeuwig Evangelie bevatte dat door de Zaligmaker aan de vroegere bewoners was gepredikt.“ (Zie Joseph Smith 2:34.) Bovendien zegt de Here in de Leer en Verbonden menigmaal dat het Boek van Mormon de volheid van het evangelie bevat. (Zie Leer en Verbonden 20:9; 27:5; 35:17; 42:12.)

Wat verstaat de Here onder de volheid van het evangelie? Volgens de definitie van 3 Nephi 27:13-22 is het dat Jezus Christus in de wereld is gekomen om de wil van zijn Vader te doen door de verzoening aan te brengen, zodat de mens zich kan bekeren en tot Hem komen.

Daarom zullen degenen die aan de door de Heiland gestelde voorwaarden voldoen op de dag des oordeels onschuldig gehouden worden voor de Vader. Deze voorwaarden luiden: (1) geloof betonen in zijn zoenoffer; (2) zich van alle zonden bekeren; (3) in zijn naam worden gedoopt, met inachtneming van het gezag en de juiste manier waarop Hij hun gewezen heeft; (4) geheiligd worden door het ontvangen van de Heilige Geest, hetwelk meebrengt gereinigd worden en alle kwaad overwinnen. De volheid van het evangelie is derhalve het plan of het grondbeginselen dat de mens nodig heeft om de tegenwoordigheid van de Vader weer te bereiken.

Dit zelfde grondbeginsel wordt door de Bijbel geleerd, maar niet zo helder als door het Boek van Mormon. President Harold B. Lee heeft gezegd: „Om onszelf geestelijk voor te bereiden kunnen we niets beters doen dan het Boek van Mormon lezen. Vele leerstellingen die in de Bijbel slechts ten dele worden behandeld worden prachtig uitgelegd in het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden en de Parel van Grote Waarde.“ (*Improvement Era*, January, pp. 13-14.)

De Leer en Verbonden en de Parel van Grote Waarde verschaffen extra inzicht in de leringen die voor de mens onmisbaar zijn tot zijn verhoging in het celestiale koninkrijk. Maar de fundamentele voorschriften, de volheid van het evangelie, staat in het Boek van Mormon. Voor we het pad der verhoging kunnen beginnen moeten we tot begrip van deze voorschriften komen.

Ik heb waargenomen dat zich grote veranderingen in mensenlevens voorvallen als men zich identificeerde met de voorschriften uit het Boek van Mormon en die in toepassing bracht. Als wij het Boek van Mormon maar willen bestuderen zullen we zien dat het het meest juiste boek is, en brengt het ons Gode meer nabij, gesteld dat wij de voorschriften daaruit willen naleven.

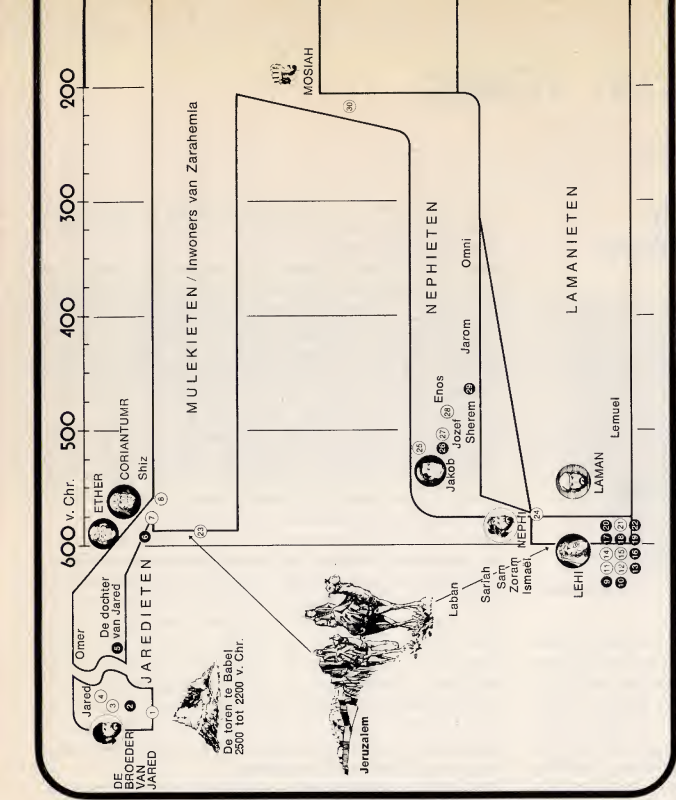
- 1 De toren van Babel. — Taal van de Jaredieten niet verward. (Ether 1:33-37)
- 2 De Jaredieten trokken naar de zee en bouwden schepen. (Ether 2:1-16)
- 3 De broeder van Jared zag de voorsterlijke Christus. (Ether 3:5-19)
- 4 De broeder van Jared reisde naar het beloofde land. (Ether 3:11-12)
- 5 Samenwerking tussen Jared en Akish. (Ether 8:7-19)
- 6 Koning Coriantumr en de Jaredieten door de profet Ether gewaarschuwd. (Ether 12:1-5; 13:1-22)

- 7 Vernietiging van de Jaredieten. (Ether 13:23-28)
- 8 Coriantumr, de laatste Jarediet door de Mulekieten ontdekt. (Ether 15:32. Ook in Omni 20-22)
- 9 Niet visioen van Lehi over de verwoesting van Jeruzalem. (1 Nephi 1:36-15)
- 10 Lehi geboden Jeruzalem te verlaten. (1 Nephi 1:17-19)

- 11 Het verlies van Lehi's gezin uit Jeruzalem. (1 Nephi 2:1-4)
- 12 Nephi en zijn broers halen de koperen platen van Laban. (1 Nephi 3:4)
- 13 De dienstrecht van Laban. Zoram, sluit zich bij Lehi's gezin aan. (1 Nephi 4:35, 38)
- 14 Ismael en zijn gezin voegen zich bij Lehi. (1 Nephi 7)
- 15 Lehi's droom over de boom des Levens. (1 Nephi 8)
- 16 De profetien en visioenen van Nephi. (1 Nephi 11-19)
- 17 De Liathona gegeven. (1 Nephi 16:5-16)
- 18 Nephi's boog gebroken. (1 Nephi 16:18-22)
- 19 Ismael sterft. (1 Nephi 16:24-39)
- 20 De bouw van een schip in het land Overvloed. (1 Nephi 17:8-17; 18:1-5)
- 21 De zeereis naar het beloofde land. (1 Nephi 18:5-23)
- 22 Nephi maakt twee kronieken. (1 Nephi 18)
- 23 De Mulekieten verlaten Jeruzalem. (Omni 1:5-16)
- 24 Breuk tussen Nephtieten en Lamaniëten. (2 Nephi 5)

- 25 Jacob volgt Nephi op als profet. Dood van Nephi. (Jakob 1)
- 26 De toespreek van Jakob. (Jakob 2-6)
- 27 Jakob door Sherem uitgedaagd. (Jakob 7)
- 28 De zonden van Enos gegeven. (Enos)
- 29 Mislukte pogingen om de Lamaniëten het evangelie te onderwijzen. (Enos 4)
- 30 De rechtvaardige Nephtieten uit het land Nephi. (Omni 1:2-9)
- 31 De regering van koning Benjamin in Zarahemla. (Omni 2:25-25; Woorden van Mormon 1:16-18)
- 32 Zeniff verlaat Zarahemla en vestigt zijn koninkrijk in het land Nephi. (Omni 2:7-30; Moshiah 8:1-3)
- 33 De toespreek van koning Benjamin. (Moshiah 2-5)
- 34 Moshiah (de Tweede) gewijd tot koning over Zarahemla. (Moshiah 6)
- 35 Zeniff's volk over de Lamaniëten. (Moshiah 6:14-19; 10)

- 36 Noach volgt Zeniff op als koning over de Nephtietse kolonie. (Moshiah 11:1-15)
- 37 Abinadi's bediening en dood. (Moshiah 12-17)
- 38 De priester Alma (de Oudere) bekeerde zich en doopte in de Wateren van Mormon. (Moshiah 17; 19)
- 39 Gideon's munitier tegen Noach. (Moshiah 19)
- 40 De vuurdoop van koning Noach. (Moshiah 20)
- 41 Limhi, de zoon van Noach werd koning over de Nephtieten in gevangenschap. (Moshiah 19)
- 42 De ontsnapping van de vrygenwintig gouden platen. (Moshiah 21:25-27)
- 43 Het volk van Limhi door Amnon naar Zarahemla geleid. (Moshiah 7; 22)
- 44 Alma (de Oudere) en zijn volgelingen in hetam in slavernij gevoerd. (Moshiah 2:32-34)

- 55 Alma (de Jongere) en Amulek prediken tot de Ammonitieten. (Alma 6:16; 12:1-19)
- 56 De bekering van Zezrom. (Alma 11; 14; 15)
- 57 De stid Ammonihah door de Lamaniëten verwoest. (Alma 16:1-12)
- 58 Alma (de Jongere) ontmoet de vier zonen van Moshiah. (Alma 17:1-4)
- 59 Koning Lamoni en zijn ganse hof bekeeren zich. (Alma 17; 18; 19)
- 60 Ammon (Alma 20) Lamoni ontmoeten Lamoni's vader en zijn ganse hof. (Alma 22)
- 61 Ason predikt het evangelie aan Lamoni's vader en zijn ganse hof. (Alma 22)
- 62 De bekeeringen, noemden zich Anti-Nephtieën. (Alma 23:25; 27)
- 63 Aan de Anti-Nephtieën werd het land Jershom gegeven. (Alma 27)
- 64 Korhor de Antichrist met stonheid geslagen. (Alma 30)
- 65 Alma leidt een zending onder de Zoraniëten. (Alma 31:3-5)

Een vreedzaam hart

Het vertalen van die oude, merkwaardige schrifttekens op de gouden platen was geen werkje dat zomaar iedereen doen kon. Het was een heel belangrijk werk dat door iemand moest worden gedaan die door de Here speciaal daarop voorbereid was.

Vanwege zijn goede geest en zijn bereidheid om de waarheid te leren kennen, werd Joseph Smith beproefd en waardig bevonden om de vertaler van het Boek van Mormon te zijn. Als hulpmiddelen bij deze vertaling vond Joseph bij de gouden platen een merkwaardig hulpmiddel hetwelk de ouden de Urim en Thummim noemden, dat uit twee doorzichtige stenen bestond, gevat in een brillrand of boog, bevestigd aan een borstplaat.

Joseph heeft ook van een bruine steen in de vorm van een ei gebruik gemaakt bij het vertalen, een

zienerssteen. Het vertaalwerk werd ten huize van Peter Whitmer gedaan, een vriend van de profeet, alwaar Oliver Cowdery, Emma Smith (de vrouw van Joseph Smith), één van de Whitmers of Martin Harris de woorden neerschreef die de profeet uitsprak zodra ze hem bekend werden gemaakt.

Martin Harris zei dat op de zienerssteen „Zinnen verschenen die de profeet las en werden neergeschreven door (degene die noteerde) en indien (die persoon) klaar (was) zei deze: „Ogeschreven,” en als correct geschreven was, verdween de zin en nam een andere haar plaats in; maar indien niet correct genoteerd was bleef het schrift tot correctie plaatshad, zodat de vertaling precies was zoals op de platen gegraveerd stond.”

Zelfs met behulp van de Urim en Thummim en de zienerssteen was het niet gemakkelijk om de heilige kroniek te vertalen. Het vergde van de profeet de grootste concentratie en geestkracht.

Josephs vriend David Whitmer zei dat de profeet soms als hij wilde vertalen „geestelijk blind was” en het niet kon. Joseph zei daarvan dat dit gebeurde omdat zijn geest dan tezeer op de aardse dingen gericht was.

Op morgen had de profeet met zijn vrouw, Emma, onenigheid over een huishoudelijke aangelegenheid. Toen hij naar boven ging waar Oliver Cowdery en David Whitmer zaten te wachten om met de vertaling verder te gaan, was zijn hart nog niet gunstig jegens zijn vrouw gestemd. Joseph probeerde te vertalen, maar er kwam nog geen lettergreep van een woord tot hem. En hij wist waarom. Joseph ging de trap af en ging een boomgaard in, waar hij tot de Here bad.

Na ongeveer een uur keerde Joseph in huis terug met het gevoel nederig te zijn en zich bekeerd te hebben. Hij vroeg Emma hem zijn gebrek aan begrip te vergeven. Toen ging hij weer naar boven, en daar was hij in staat om zonder enige moeilijkheid het vertaalwerk te doen.

David Whitmer had ook begrepen waarom de profeet slechts een uur daarvoor niet kon vertalen. Hij zei: „Nu zien wij hoe bijzonder streng de Here is, en dat hij eist dat het hart van de mens in zijn heilige ogen helemaal rechtvaardig moet zijn, eer hij openbaringen van Hem kan ontvangen.”

Erik deed nu ook alles verkeerd! Als hij zijn moeder hielp de melk binnen te brengen, liet hij een fles vallen en vlogen de melk en het versplinterde glas over de keukenvloer. Als hij zijn vader hielp om in de bloementuin te wieden, wiede hij er vier petunia's uit. Als zijn grote broer Kees Erik met zijn vlieger liet spelen vloog die meteen in een boom en zat-ie helemaal verward. Erik kon nog geen eens zijn veters vastmaken zonder er knopen in te krijgen.

Maar op een morgen zei Erik bij zichzelf dat hij alles precies goed wou gaan doen. Hij kleedde zich aan en maakte zijn bed op. Toen borg hij zijn pyjama in de goede la. Toen het gezin ontbet zei moeder: „Eric, geef asjeblieft de suiker eens aan.” Erik greep gauw naar de suiker, maar met zijn elleboog duwde hij tegen een glas melk, en dat stroomde leeg over de benen van Kees.

„Erik, waarom doe je nu ook alles verkeerd!?” mop-

perde Kees, toen de melk koud langs zijn benen liep. Eriks lip trilde en er kwamen tranen in zijn ogen.

„Het was per ongeluk, Kees,” zei moeder rustig.

„Probeer asjeblieft wat vriendelijker te zijn.”

„Nou, ik hoop dat Erik leert de dingen goed te doen, voordat hij zeven jaar is,” mopperde Kees, die andere kleren aan ging doen.

Erik at rustig zijn eten op en ging naar buiten. Hij zat op het zijn lievelingsplekje bij het paaltjeshek.

Ik doe nu ook alles verkeerd, dacht Erik, en ik heb het vanmorgen nog zo goed geprobeerd. Misschien moet ik hier maar de hele dag blijven en niets meer doen. Dan doe ik niets verkeerd! Hoe meer Erik daarover dacht, hoe verstandiger hij dat vond. „Ik ga niets doen, helemaal niets, heel de dag,” zei hij hardop.

En dus ging Erik achterovergeleund tegen het witte paaltjeshek zitten, zo gemakkelijk mogelijk. De zon was warm, de geur van seringen vulde de lucht,

Je kunt toch niet niks doen

DOOR BLAINE R. WORTHEN
geïllustreert door Stephanie Clark

en hij keek naar twee mieren die zich voorbijhaastten en een stukje blad boven hun kopje hielden als een paraplu. Erik hield van niets doen. En als hij niets deed kon hij niets verkeerds doen.

En toen gonsde er iets achter Eriks oor. Hij raakte er zo van in de war dat zijn hart sneller begon te kloppen, tot hij zag dat het maar een vlieg was. Toen Erik hem weg zag vliegen begon hij te lachen. *Ik doe niets*, dacht hij, *maar mijn hart blijft doorgaan met kloppen.*

Plotseling dacht Erik eraan dat hij ook nog iets anders had gedaan, die tijd. Hij had zitten kijken!

Erik deed zijn ogen dicht. Nu zou hij niets doen. Maar juist toen voelde hij iets op zijn hand. Hij deed zijn ogen open en keek omlaag. Een harige gele rups kroop langzaam over zijn vingers. Hij zette de rups zachtjes op een siringenblad. *Ook voelen is iets doen*, vond Erik. *Het is moeilijk om helemaal niets te doen.*

Hij haalde diep adem, zuchtte, en ging eraan denken dat ook ademen iets doen was. Ineens vroeg hij zich af of denken iets doen was, en al die tijd dat hij op zijn fijne plekje zat had hij maar zitten denken.

Misschien, als ik nergens aan denk, aan helemaal niets, kan ik ophouden met denken, dacht Erik. Dus zat hij daar met zijn ogen dicht en probeerde nergens aan te denken.

Maar er begon een vogel te zingen en Erik wist best dat hij dat hoorde, en ook horen was iets doen.

Een paar minuutjes later hoorde Erik wat anders. Zijn moeder riep hem voor het middageten. En hij wist dat hij nog iets anders had gedaan — hij had honger zitten krijgen.

Erik sprong op en rende het huis in. Toen hij zijn handen gewassen had en aan tafel ging zitten, vroeg moeder hem wat hij de hele morgen gedaan had.

„Ik ben naar buiten gegaan en heb helemaal alleen bij het hek gezeten en ik wou niks doen omdat ik altijd alles verkeerd doe,” antwoordde Erik. „Maar helemaal niets doen kan niet.”

„Dat dacht ik ook, dat zal wel moeilijk zijn,” vond moeder ook. „Wat deed jij dan?”

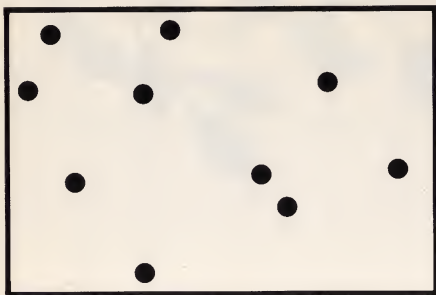
„Nou,” vertelde Erik haar, „Ik rook de siringen, ik voelde een rups, ik heb een vlieg gezien en twee mieren, ik heb gehoord dat er een vogel zong en dat u me riep voor het eten. En ik heb gemerkt dat ik al die tijd bleef ademen en mijn hart bleef maar kloppen en mijn maag bleef maar honger krijgen.”

Moeder lachte en knuffelde hem gezellig. „Dat was dan een fijne ochtend,” zei zij.

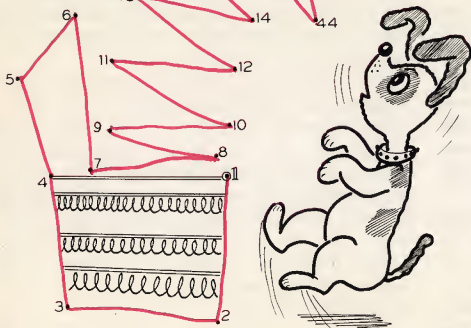
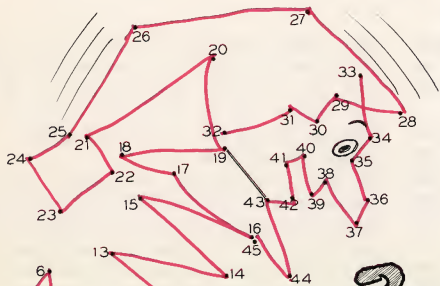
En dat vond Erik ook.

Voor de grap

Kun je elk punt een plaatsje geven, afgezonderd van al de andere, alleen maar door vier rechte lijnen te trekken?

Trek een lijn van IN naar UIT zonder een zwarte lijn te snijden.

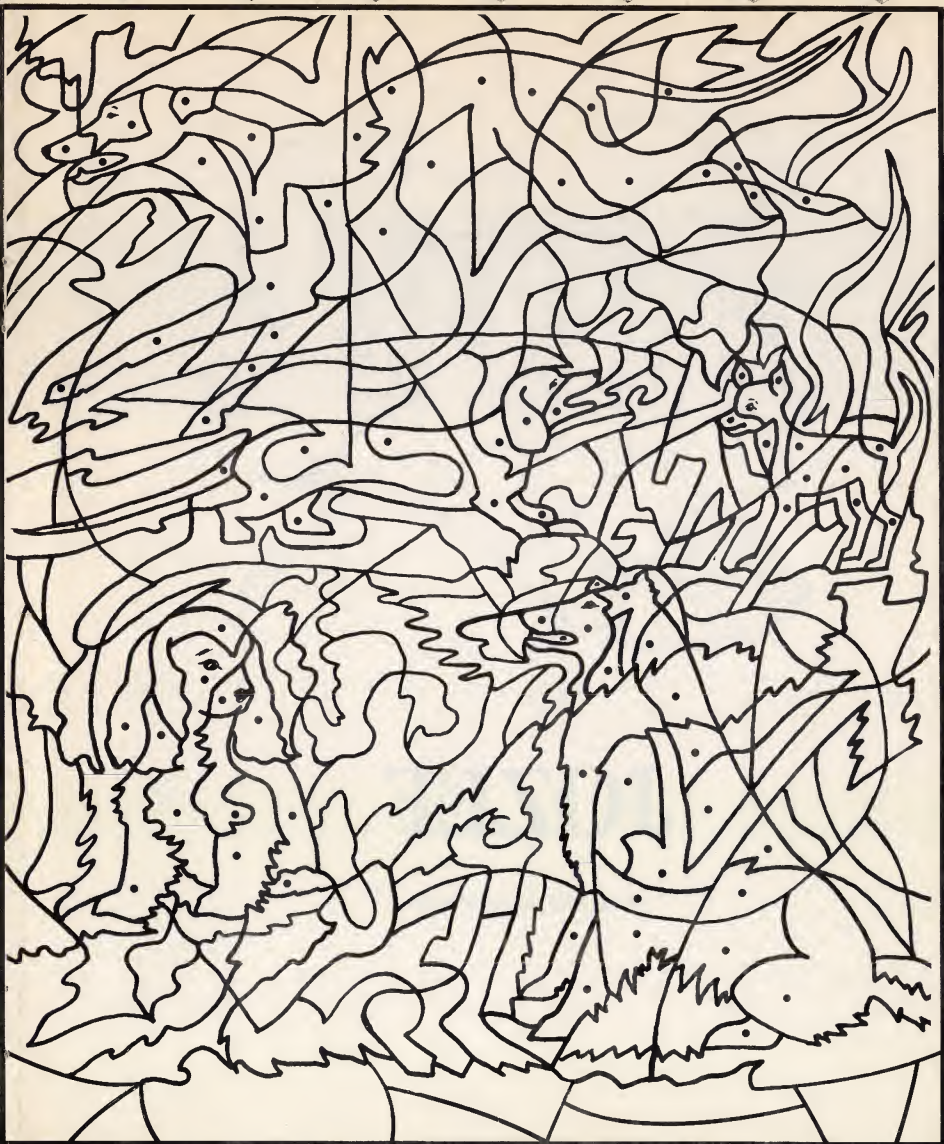

Weet je zeker dat je naar het vogeltje lacht?

Kleur de vakjes met een puntje, dan maar wat voor soorten honden je te zien krijgt.

Hondenpuzzel: een Mexicaanse chihuahua, een collie, een windhond en een cocker spaniel.

JOZEF

DOOR BRENDA BLOXHAM

Toen vader Lehi van de Here vernam dat de stad Jeruzalem verwoest zou worden en dat Lehi zijn familie mee moest nemen naar een nieuw land, was Lehi gehoorzaam. Hun moeilijke reis door de wildernis nam acht jaar in beslag. (1 Nephi 17:4.) Toen droeg de Here hun op een schip te bouwen en naar het land te reizen dat Hij voor hen had bereid.

In hun nieuwe land was Lehi oud geworden. Hij had zijn zoons één voor één bij zich geroepen om hun voor zijn dood een laatste zegen te geven. Hij gaf speciaal zijn zegen aan Laman, Lemuel, Nefi, Sam en Jakob en beloofde grote zegeningen voor ieder hunner, als hij rechtvaardig zou leven. Tenslotte was het Jozefs beurt. Jozef was Lehi's jongste zoon. Hij en zijn broer Jakob waren geboren toen de familie door de wildernis trok.

Eerst vertelde Lehi aan Jozef hoeveel hij van hem hield. Hij vertelde hem van de grote vreugde die hij zijn ouders geschonken had op hun reizen, toen zij het vaak zo moeilijk gehad hadden.

En toen schonk Lehi Jozef een grote belofte: zijn nageslacht zou nooit geheel worden vernietigd.

Lehi vertelde hem van een andere Jozef, één van zijn stamouders, die als jonge jongen door zijn broers naar Egypte was verkocht. Deze Jozef was in het land Egypte een man van betekenis geworden, zodat alleen de Farao groter was dan hij. Hij was heel dicht bij de Here gebleven en had geprobeerd te doen wat de Here volgens Jozef van hem wilde. De Here had hem gezegd, zodat hij in staat was vele mensen te behoeden voor vreselijke hongersnood, evenals zijn vader en zijn broers.

Deze Jozef had een visioen ontvangen en had zijn nakomelingen kunnen zien die nog op de aarde zouden gaan leven. En dit visioen was opgetekend, zodat anderen ervan konden lezen en leren.

Hij had gezien dat velen van zijn nakomelingen vernietigd zouden worden. Maar de Here had hem beloofd dat een aantal van hen altijd op aarde zouden wonen. Lehi en diens zoon Jozef maakten deel van die familie uit. En dat was één van de redenen waarom de Here hem uit het land van Jeruzalem had

geleid, voordat die grote stad verwoest was. Hij hield zijn belofte aan Jozef.

De Egyptische Jozef had ook gezien dat twee heilige kronieken zouden worden bijgehouden. Eén daarvan zou een geschiedenis zijn van zijn nageslacht. Die zou „het hout van Jozef” worden genoemd. Een ander verslag zou eveneens bijgehouden worden, door de mensen in de oude wereld. Dit was een geschiedenis van de afstammelingen van Juda, de broer van Jozef. Deze kroniek zou genoemd worden „het hout van Juda”. Tezamen zouden deze twee houten, of geschiedenisverslagen, de wetten en geboden bevatten die God aan zijn profeten had gegeven. Zij zouden de zegeningen bevatten die aan de afstammelingen van Jozef en Juda waren beloofd. De kronieken zouden van elkaar getuigen en samen zouden ze tot vrede leiden.

Jozef in Egypte heeft ook gezien dat er in de laatste dagen een groot man uit zijn nakomelingen geboren zou worden. Hij zou een profeet zijn van God en in staat om het hout van Jozef te vertellen, deze kroniek van Jozefs nageslacht. En hij zou ook in staat zijn om vele mensen te overtuigen dat deze kroniek werkelijk Gods woord was. Deze profeet zou Jozef worden genoemd, en de naam van zijn vader zou ook Jozef zijn. Wij weten nu dat deze profeet Joseph Smith is geweest, en het hout van Jozef was het Boek van Mormon.

Lehi besloot zijn verhaal over Jozef en deed zijn zoon een andere grote belofte: „Daarom zijt gij wegens dit verbond gezegend, want uw nakomelingen zullen niet worden verdelgd, want zij zullen luisteren naar de woorden van het boek.” (2 Nephi 3:23.) Lehi beloofde zijn zoon Jozef dat velen van zijn nakomelingen het Boek van Mormon zouden blijven lezen en bovendien dat velen hunner het zouden begrijpen en aanvaarden door de doop zouden toetreden tot de kerk van Jezus Christus.

Omdat Jozef nog maar een jonge jongen was, gaf Lehi hem de raad om het voorbeeld van zijn broer Nefi na te volgen en de geboden van God te onderhouden. Dan zouden deze rijke zegeningen aan hem en zijn kinderen worden gegeven. (Zie 2 Nephi 3.)

Het Boek van Mormon leert ons

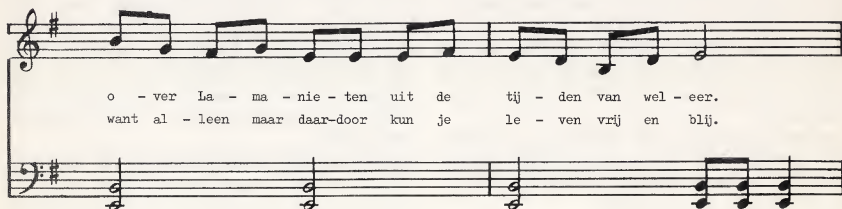
Elizabeth F. Bates

Elizabeth F. Bates

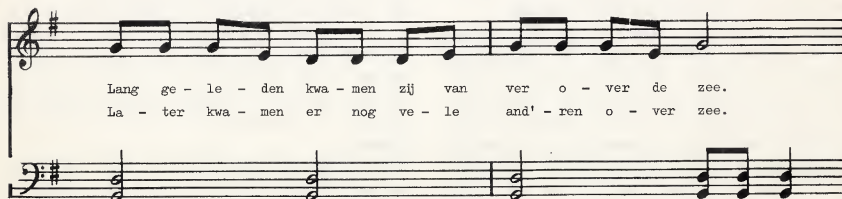
Moderato

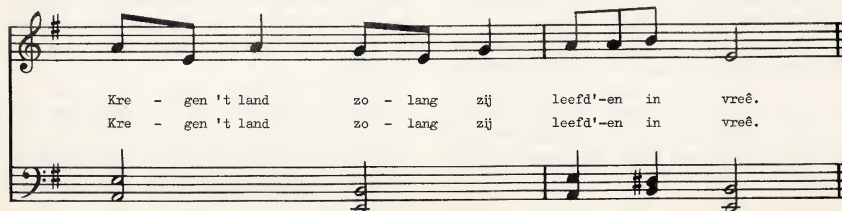
1. Uit het Boek van Mor - mon is het dat ik zo - veel leer
2. 't Boek van Mor - mon leert ons dat wij broe - ders moe - ten zijn,

o - ver La - ma - nie - ten uit de tij - den wel - eer.
want al - leen maar daar - door kun je le - ven vrij en blij.

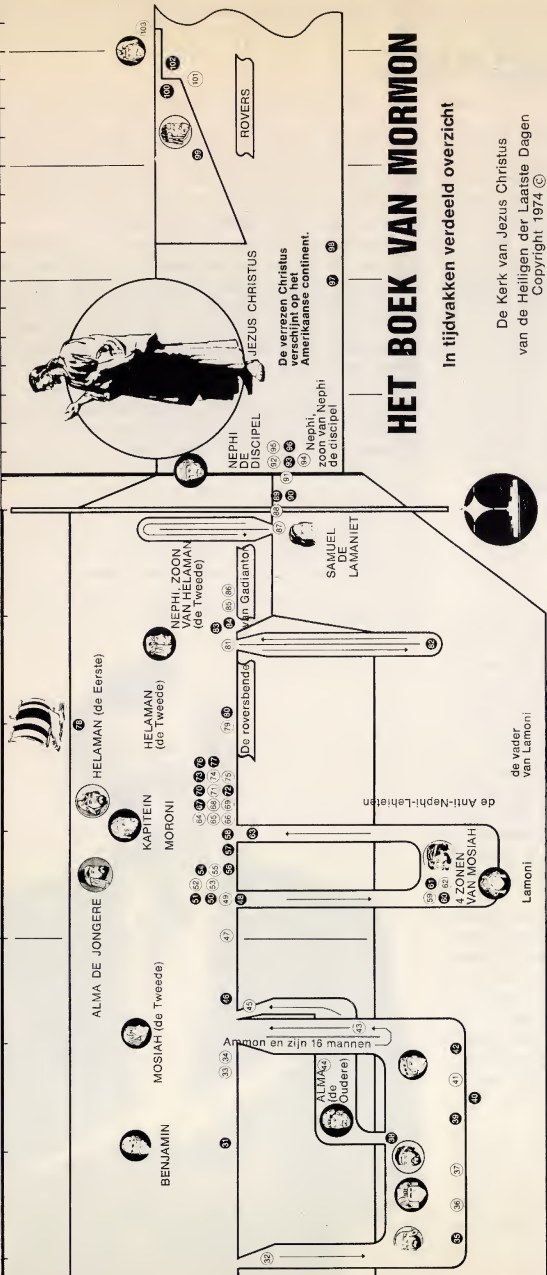

Lang ge - le - den kwa - men zij van ver o - ver de zee.
La - ter kwa - men er nog ve - le and' - ren o - ver zee.

Kre - gen 't land zo - lang zij leefd' - en in vreë.
Kre - gen 't land zo - lang zij leefd' - en in vreë.

175 150 125 100 75 50 25 0 na Chr. 100 200 300 400 A.D.

HET BOEK VAN MORMON

In tijdvakken verdeeld overzicht

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen Copyright 1974 ©

Geboorte van Jezus in Bethlehem

- 66 Kapitein Moroni verslaat Zarahemna. (Alma 43; 44)
- 67 Verdrijving van Alma (de Jongere). (Alma 45-15-19)
- 68 Amalekiah tracht koning over de Nephieten te worden. (Alma 48:1-16)
- 69 Het verbond de vrijheid te handhaven-vrede onder de Nephieten. (Alma 48:31-37)
- 70 Kapitein Moroni bereidt de Nephieten voor hun vrijheid te verdedigen. (Alma 48:50)
- 71 Kapitein Moroni verslaat de opstandige koningsgezinden. (Alma 51)
- 72 Teancum doodde Amalekiah, Ammon volgde hem op. (Alma 51:33; 34; 32:3)
- 73 Kapitein Moroni, Lehi en Teancum versloegen verschillende bezette steden. (Alma 52-53)
- 74 Helaman de eerste en de jeugdige strijders staan de Nephieten bij. (Alma 53; 55-58)
- 75 De brieuwwisseling tussen kapitein Moroni en Pahoran. (Alma 59-61)
- 85 De profete van Nephi, zoon van de Helema (de Tweede), onder de naam van de Helema (de Tweede), grote macht gewonnen. (Helaman 16; 11)
- 86 De Nephieten gewaarvaard door Samuel de Lamaniet. (Helaman 13-15)
- 87 Tekenen gesproken van des Zaligmakers geboorte. (3 Nephi 1)
- 88 De Gaditanen rovers door Lachoneas en Giddigdoni verslagen. (3 Nephi 3; 4)
- 89 De Nephieten verdeeld in stammen. (3 Nephi 7)
- 90 De jekenen van Christus dood gegeven. (3 Nephi 8)
- 91 Jezus Christus verschijnt aan de Nephieten. (3 Nephi 11-17)
- 92 Twaalf discipelen door Jezus geroepen. (3 Nephi 12:1)
- 93 Jezus onderwijst Zijn evangelie en organiseert Zijn kerk. (3 Nephi 12-27)
- 94 Op Christus bediening volgde een periode van vrede. (4 Nephi)
- 95 De verandering van de drie Nephieten. (4 Nephi 28)
- 96 Een groep week af en noemde zich Samanieten. (4 Nephi 35-42)
- 97 Ammon geeft Mormon het bekeer tot de platen. (Mormon 1:1-4)
- 98 Mormon verbergt de platen behalve de platen die hij zelf schreef van zijn zoon Moroni overdragt. (Mormon 6:8)
- 99 Laatste oorlog tussen de Nephieten en Lamanieten bij Cumorah. (Mormon 6:7-19)
- 100 Moroni's eenzame omstandigheden zijn bekende bewerking van de Jaredeïsche geschiedenis. (Mormon 8; Ether 1:1; 2; 3)
- 103 De afbeeldingswoorden van Moroni en het verbergen van de platen in de heuvel Cumorah. (Moroni 10)

Mormoons dagboek

Iedere heilige der laatste dagen draagt in zijn hart de heerlijke dingen mee die hij beleeft door het evangelie na te leven en de Here lief te hebben. Ieder kan daarvan meepraten. Maak andere kerkleden deelgenoot van belevenissen die uw getuigenis versterkt hebben: gebedsverhoringen, zegeningen tijdens ziekte, de goede invloed van liefderlijke gezinnen en vrienden of vriendinnen, en de zegeningen van het werk in de kerkelijke hulporganisaties. Opsturen aan Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 13042, Utrecht, voor het Mormoons dagboek.

Alma 32 veranderde mijn aard

DOOR ELMER J. BARBERI

Ik was een brompot. Nare dingen uit mijn jeugd hadden me heel bitter gemaakt en ik had in de mensheid in het algemeen geen enkel vertrouwen, en omdat ik altijd klaagde, accepteerde de mensen mij maar moeilijk. Wat de godsdienst betreft, dat was bij mij iets voor de zwakken om op te leunen. Ik was uiterst trots op wat ikzelf kon en het zou mij een zorg zijn of God bestond of niet.

Toen kwam er bij ons op kantoor een nieuwe secretaresse. Als gelukkige, vrolijke, hartelijke persoonlijkheid was zij alles wat ik niet was. Ze was niet eigenwijs, maar leek toch niet nodig te hebben dat iemand haar accepteerde. Zij had een of andere kracht van binnenuit en er straalde iets bijzonders van haar uit, als van een licht. Zij was een heilige der laatste dagen.

We werden goeie collega's en toen ik haar beter leerde kennen begon ik me bewust te worden hoe leeg mijn leven was. Ik werd me ook bewust dat de godsdienst in haar leven een grote plaats innam. Zou dat zoms in verband staan met dat aparte dat zij had? Zij praatte tegen mij niet veel over de godsdienst want, zoals ik later aan de weet kwam, zij kon zich in de verste verte niet voorstellen dat ik lid van de kerk zou worden. Mijn houding en levensstijl gaven haar zeker geen aanleiding te geloven dat ik interesse had. Maar het kleine beetje dat ze over het mormonisme zei intrigeerde me.

Ik zou op mijn eigen houtje een onderzoek doen, vond ik. Ik ging prat op logisch denken en objectief onderzoeken, ik ging naar de openbare bibliotheek en leende vier boeken over de mormonen, twee pro en twee contra. (Ik wilde zeker zijn dat ik het van twee kanten hoorde.) Maar toen

ik begon te lezen gebeurde er iets vreemds. Alle dingen die ik maar niet kon aanvaarden in de godsdienst maakten van het mormonisme geen deel uit. Ook waren er nieuwe gedachten en leerstellingen onder de mormonen en die kwamen mij waar en vagelijk vertrouwd voor.

Tot mijn schrik constateerde ik dat ik deze mormoonse opvattingen misschien kon aanvaarden. In die boeken werd veel verteld over het Boek van Mormon, maar het meeste was om de herkomst daarvan te verdedigen of aan te vallen. Over de inhoud ervan werd heel weinig meegedeeld. Eén van de anti-mormoonse schrijvers zei dat het een heel merkwaardig boek was, omdat de mensen die het lezen het gevoel hadden ofwel dat het het slechtste en meest kennelijke soort bedrog was, ofwel dat het door God geïnspireerd was, en zo besloot ik het boek zelf te lezen en na te gaan wat het bijzondere eraan was.

Toen ik begon te lezen, begon er iets anders dat vreemd was te gebeuren. Er gebeurde iets met me dat ik niet thuis kon brengen, maar het stond mij goed aan. Later was ik mij bewust dat de Heilige Geest tot mij getuigde van de waarheid van hetgeen ik las. Ik las verder, tot ik bij Alma 32 kwam, voor mij een heel apart hoofdstuk. In vers 17 las ik: „Ja, er zijn velen, die zeggen: Als gij ons een teken uit de hemel wilt tonen, dan zullen wij zeker weten; dan zullen wij geloven.”

Ja, zo is het, dacht ik. Zo zie ik het precies. Als er een God is, waarom kom Hij dan niet eenvoudig naar beneden en vertoont zich aan iedereen! En toen las ik Alma's antwoord:

„Nu vraag ik: Is dit geloof? Ziet, ik zeg u: Neen; want indien een mens een ding wéét, heeft hij geen reden om te geloven, want dan wéét hij het.” (Vers 18.)

Wacht eens eventjes, wat stond daar? Ik las dat telkens opnieuw. Zo had ik het nog nooit bekeken, maar dit was een heel duidelijke waarheid. Ik had het vreemde gevoel dat deze voor mijn leven verstrekende gevolgen ging hebben. Het volgende veelbetekenende vers was voor mij vers 27:

„Doch ziet, als gij uw talenten wilt opwekken en wakker schiedt, al is het slechts om mijn woorden te toetsen (Ik hou veel van experimenten. Daardoor krijg je kennis uit de eerste hand, iets tastbaars in handen.), en een sprankje geloof wilt oefenen (niet heel veel geloof, maar een heel klein beetje), al kunt gij niet meer dan *verlangen te geloven*, laat dan dit verlangen in u werken, totdat gij in die mate gelooft, dat gij voor een gedeelte mijner woorden een plaats kunt inruimen.” (Cursivering toegevoegd.)

Nietgeenstaande alles wat ik meende en het leven dat ik leidde, wilde ik echt geloven.

Alma ging verder met de beschrijving van zijn experiment. Hij verreeleek het evangelie met een zaadje. Als je dat zaadje maar in je hart wilt planten en het voedt door te proberen het evangelie na te leven, zal het binnenin je groeien en opzwellen, en zul je weten dat het zaad goed is. Nu, ik was door het Boek van Mormon heen en wilde een eigen exemplaar hebben. Ik belde met de zendelingen en die waren meer dan gelukkig dat ze nden komen en met me praten. Ik nam de zes lessen door. Toen moest ik beslissen. Ik had een getuigenis, maar dat was heel klein. Ik wist niet of dat mij voldoende steun zou bieden. Maar ik nam mij voor het op Alma en diens woorden te houden en het experiment aan te gaan. Ik wilde gedoopt worden en proberen om één jaar volledig gehoorzaam te zijn. Als het experiment slaagde, zou dat fijn zijn. Slaagde het niet, dan was er weinig verloren.

Dat is vijf jaar geleden. Nadat ik het woord van wijsheid was gaan naleven, tienden was gaan betalen en was gaan groeien in het evangelie, begonnen de mensen mij dingen te zeggen die mij nooit eerder gezegd waren, dat ik maar steeds gelukkig leek te zijn, dat ik zo vriendelijk was, dat de mensen zo van me hielden, hoe flink ik was, en hoeveel respect ze voor me hadden. Ineens leek het of iedereen mijn vriend was, en begon ik te groeien op ongekende manieren. Binnen drie jaar kwam ik het meisje tegen waarmee ik zou gaan trouwen, begon ik een gezin te stichten en ten slotte zelfs ons droomhuis te bouwen.

Ik weet dat het vangelie mensenlevens kan veranderen en dat, als wij het willen naleven, onze hemelse Vader ons overvloedig wil zegenen.

Een Zweed uit Zuid-Dakota en het Boek van Mormon

DOOR GERALD E. JONES

We zullen nooit aan de weet komen wie dat Boek van Mormon in de streekbibliotheek van Gettysburg (Minder dan 2.000 inwoners) in Zuid-Dakota, in de Verenigde Staten, heeft geplaatst, maar aan dat boek heeft de kerkelijke gemeente Gettysburg haar ontstaan te danken. Aan dat boek en aan de speurzijn van een lange, magere Zweed. Hij heeft dertig jaar van mijn leven grote invloed op mij uitgeoefend.

Karl Ivar Sandberg had Zweden als tiener verlaten om in de Amerikaanse noordwesthoek zijn geluk te gaan beproeven. Maar toen hij het ruwe leven in de houthakkerskampen moe werd en het besluit nam het met het boerenwerk te proberen, ging hij wonen in Potter County (Zuid-Dakota) en leidde daar een tijd een eenzaam vrijgezellenbestaan in een landelijk restaurant. Maar hij werkte hard, kwam vooruit en had weldra een huis en wat eigen land.

Het was toen Ivar op het uitlopen van zijn graan wachtte, in het voorjaar, en op het wonder van de geboorte van zijn boerderijdieren, dat er vragen bij hem rezen over de godsdienst. Hij nam de Bijbel ter hand. „Ik had de gewoonte om als ik rondom het huis aan het werk was, mischienen ettelijke keren per dag, als het werk het maar even toeliet, het huis in holde om even te lezen,” zei hij. „Las ik een roman, dan kwam het niet in me op om mijn pet af te zetten, maar nam ik de Bijbel ter hand, dan nam ik mijn pet af, want ik beschouwde het als een heilig boek.”

Omdat hij besefte bij een kerk aangesloten te moeten zijn, wilde hij meer aan de weet komen omtrent God en diens daden, ging Ivar naar vijf kerken in Gettysburg, ongeveer 25 kilometer bij zijn boerderij vandaan. Hij praatte met de predikanten over godsdienst. Maar inplaats van bevredigd te worden raakte hij ontmoedigd. Geen van de kerken beantwoorde aan zijn verwachtingen omtrent een Nieuwtestamentische kerk. De leer die zij aanhingen leek onwaar. In zijn zoeken naar de waarheid aangespoord, wendde Ivar zich tot de streekbibliotheek en las hij alle godsdienstige boeken die hij er maar kon vinden. Weldra wanhoopde hij aan het christendom en besloot hij de Koran te lezen. De bibliotheecaresse had deze aangevraagd bij bibliotheekcontacten elders en in afwachting deed zij hem het idee aan de hand dat hij belangstelling zou kunnen koesteren voor een ander „heidens” boek, dat door sommigen evenwel saale leesstof gevonden was. Ivar ging met het Boek van Mormon naar huis.

„Ik begon in het Boek van Mormon, en ik dacht natuurlijk dat ik in een roman begonnen was. Ik had nog niet zo veel bladzijden gelezen of ik ontdekte dat ik een hoogstmerkwadig boek te pakken had gekregen. De tranen begonnen me langs de wangen te lopen en de heerlijkste geest leek bij mij te zijn. Ik had mijn pet op, toen ik het Boek van Mormon begon te lezen, maar al gauw kreeg ik de

indruk dat men een dergelijk boek met ongedekt hoofd moest lezen.

Ik herinner me dat ik het boek in ongeveer drie dagen uitlas, en dat het die heerlijke geest met zich bracht. Zo ver ik het zien kon, kon het boek waar zijn, maar ik had toch het gevoel dat ik vroeg of laat zou ontdekken dat het zich ergens tegensprak.

Ik vond het boek zo opmerkelijk dat ik er mee naar een godsdienstige buurman van me ging. Ik dacht dat hij er heel enthousiast over zou zijn, maar toen ik na drie dagen terugkwam, bevond ik dat hij op het boek schold en zei dat het helemaal samengesteld was met een flink aantal namen, ontleend aan de Bijbel. Ik leverde het bij de bibliotheek in en de hele zomer dacht ik erover na, en toch kon ik niet inzien waarmee het boek met zichzelf of de Bijbel in strijd kwam.

Dat jaar werkte mijn broer Swen voor mij en op een zaterdagavond in de herfst, toen hij zich klaarmaakte om naar Gettysburg te gaan, droeg ik hem op naar de bibliotheek te gaan en aan de bibliothecaresse om het Boek van Mormon te vragen. Dat deed hij en de volgende morgen, 's zondags, begon ik het meteen na het voederen te lezen." Die avond had ik voor ik naar bed ging het Boek van Mormon doorgelezen. Ik was meer dan ooit onder de indruk. Voor ik het weer aan de bibliotheek teruggaf heb ik het nog een keer doorgelezen, en ik wist dat het de waarheid was."

In de bibliotheek waren geen andere boeken over de mormonen, dus verwezen ze hem naar een boekhandel in Salt Lake City. De komende twee jaar bestelde Ivar een aantal boeken en werd volledig bekeerd en zeer goed bekend met de leer van de kerk. Hij had nog steeds geen enkele heilige der laatste dagen ontmoet, en besloot uiteindelijk naar Salt Lake City te gaan om gedoopt te worden.

De tocht in een oude A-Ford over vele kilometers dor land in Wyoming was allesbehalve bemoedigend, en vaak stopte hij en deed naast zijn karretje een gebed om kracht om verder te gaan. Het eerste contact met de mormonen gold een inactieve pompbediende in het noorden van Utah, en weer vroeg hij zich af waarom hij verder zou gaan. Maar de volgende morgen reed hij Salt Lake City binnen, parkeerde naast het Tempelplein en vertelde aan een parkeerwachter dat hij gekomen was om zich bij de kerk aan te sluiten. Die zondag gaf Ivar zijn getuigenis in de eerste vergadering van de heiligen der laatste dagen die hij ooit meegemaakt had. „Wat genoot ik toen ik de heiligen hun getuigenis hoorde geven," zei hij. „Ik verkeerde eindelijk onder echte broeders en zusters. Na de vergadering kwam bijna iedereen mij de hand schudden, leek het wel."

Ivar werd op 1 oktober 1934 gedoopt en omdat hij in de stad van de heiligen wilde blijven, werkte hij een poos in Salt Lake City. Maar toen hij tot ouderling geordend werd, werd hij aangespoord om naar Zuid-Dakota terug te keren om de kerk daar te helpen vestigen. Hij vertrok tijdig genoeg om zijn oogst voor het volgende voorjaar te kunnen planten.

Van de president van het zendingsgebied North Central States kreeg hij toestemming om in zijn huis zondags-school te houden. Hij bracht al spoedig een beninnelijke

onderwijzeres tot het geloof, Mildred Nelson, en trouwde haar. Later begonnen andere burenen het evangelie te aanvaarden. Over deze tijd vertelde een buurman aan mijn vader over de bijzondere dingen die zich ongeveer acht kilometer van ons huis daar voordeden. Mijn vader dacht dat de meeste kerken net gezelligheidsverenigingen waren, waar de vrouwen heen gingen om met hun laatste toiletjes te deuren en de mannen zich met het oog op hun zaken van goedeweek eerlijk voordeden. Hij nam op zich dat hij „die vreemde, onontwikkelde Zweed een lesje zou geven." Onze eerste vergadering was in een schoolgebouwtje van één lokaal, met ongeveer twintig aanwezigen, waarvan de helft onderzoekers. Ik kon nauwelijks uit het zware accent van deze Zweedse bekeerling wijs worden, maar ik voelde zijn geest. Deze was warm en stimulerende. Mijn vader en ik hebben daarover veel gesprekken gevoerd, en hij werd binnen een jaar in een ven op de prairie gedoopt. De rest van ons gezin volgde later.

Toen de gemeente Gettysburg in 1948 werd gesticht met 25 bekeerlingen, was Ivar Sandberg daarvan de eerste president, waarmee een belofte in vervulling ging die was uitgesproken toen hij vele jaren daarvoor tot lid van de kerk werd bevestigd. Mijn vader was zijn eerste raadgever.

Dit was de vreemdste gemeente uit het zendingsgebied. Hoewel deze helemaal uit boerengezinnen bestond, hadden velen middelbaar onderwijs genoten. Bijna altijd waren gehele gezinnen toegetreden, gewoonlijk met de vader als eerste. Er was volop priesterschapskader, en bijna alle vrouwen konden piano spelen en dirigeren.

Typerend voor de invloed van broeder Sandberg was het gezin Thompson uit Texas. De beide ouders hadden een zeer goede opleiding, hadden op de middelbare school les gegeven en daarnaast een boerderij gehad, en waren meellevende protestanten. Maar met hun vijf zoons hadden ze besloten een boerderij in Zuid-Dakota te kopen. Toen ze langs de grote weg reden ontdekten ze de kleine kapel, zo'n twaalf kilometer van Gettysburg. Uit nieuwsgierigheid en ook ietwat onder de invloed van een droom die mevrouw Thompson in Texas gehad had, namen zij contact op met Ivar. Zij wilden hem de dwaling zijns weegs aantonen. Maar binnen het jaar waren ze actief leden van de gemeente.

De hele gemeente Gettysburg dankt haar bestaan aan Ivar Sandberg en zijn Boek van Mormon. Ik genoot het voorrecht, dat ik, op de dag waarop hij ten gevolge van een ongeluk met een bestelwagen stierf, als de eerste zending die uit de gemeente geroepen werd, vertrok. Nadien hebben ettelijken overal ter wereld hun zending vervuld, onder wie vijf van zijn eigen kinderen en zijn vrouw, Mildred. Deze nog steeds kleine gemeente omvat achttien gezinnen en meer dan vijftig leden. Maar in andere streken in de kerk wonen vandaag de dag gemeentepresidenten, bisschoppen, diverse wijk- en ringambtenaren die allen zijn bekeerd door Ivar Sandberg en de boodschap die hij had, en zij gaan voort het evangelie van Christus te verkondigen.

Oma droomde dat zij een boek las

(Uit brieven van LUCETTA MARIA MARLER ATKINSON)

Toen mijn grootmoeder, Lydia Downer Gates, die in 1810 geboren werd, als jong meisje op een morgen opstond vertelde zij haar familie dat zij in haar dromen heel de nacht in een boek gelezen had. Zij kon zich de naam van de boek niet herinneren en ook niet wat ze erin gelezen had, maar ze kon zich nog duidelijk voor de geest halen hoe het eruit zag.

De volgende morgen kwam Lydia met de mededeling dat zij in haar slaap weer in het boek gelezen had. Ze was begonnen waar zij de vorige nacht gebleven was en de hele nacht verdergegaan. Hoewel zij zich absoluut niets van het gelezene kon herinneren, was zij er diep van onder de indruk dat het boek een boodschap voor het gehele gezin behelste; iets wat voor hen allen van grote betekenis was.

Het boek verscheen iedere nacht weer, totdat zij het doorgelezen had. Daar was wat tijd mee gemoed, en voor zij daarmee klaar was kwam Lydia iedere ochtend slaperig en uitgeput uit bed, net alsof ze haar nachtrust gemist had.

Ze beschreef aan haar familie gedetailleerd hoe het boek er uitzag, de lengte, de breedte, de dikte, de bindwijze, alles waarmee ze het zouden kunnen herkennen als ze het zouden zien. Het gezin zocht er naar iedere keer dat ze in boekwinkels kwamen, en als er iemand naar hun huis toe kwam om boeken te verkopen, keken ze zorgvuldig of er een bij was die beantwoordde aan de beschrijving van Lydia. Zijzelf bleef er steeds op letten bij andere mensen in huis. Lydia kon de gedachte niet van zich afzetten dat er voor hen allemaal belangrijke dingen in stonden.

Een poosje later vroeg één van haar tantes haar of zij een tijdje voor haar huis wilde komen zorgen, omdat zij op reis ging. Lydia voldeed graag aan het verzoek. Toen de tante wegging zei zij: „Lydia, mocht je willen lezen terwijl ik weg ben, er zitten boeken in die kist.” En zij wees op een houten kist in de slaapkamer.

Zodra ze klaar was met haar werk ging Lydia naar de kist en begon de boeken te bekijken. Ze keek er achtereenvolgens een aantal in, en legde die opzij. En toen, terwijl zij achteloos de hand naar een volgend boek uitstrekte, lag het boek uit haar dromen voor haar! Haar vingers trilden toen zij het vastpakte en stevig vasthield. Een gevoel van vreugde beving haar. Als ze er later over vertelde zei ze: „Ik voelde me licht als een veertje; ik voelde me of ik naar het plafond opsteeg. Ik deed het boek open en begon het te lezen, en toen ik dat deed herinnerde ik me dat ik het al gelezen had. Ik las het uit,„ en het scheen of ik het boek voor de tweede keer las.” Het was het Boek van Mormon!

Toen de zendingelingen in 1838 naar Livonia in Michigan kwamen, lieten Lydia en haar man, Samuel Gates, zich dopen. Zij trokken met de heiligen naar het westen en ves-

tigden zich in Lynne dat nu Ogden heet, in Utah. Lydia is altijd een toegewijde heilige der laatste dagen gebleven, stichtte een groot gezin en bereikte de leeftijd van vierentachtig jaar.

*Afgestaan door Karen Babcock,
achter-achter- achterkleindochter van Lydia Gates*

Het Boek van Mormon, een bijbelleraar

DOOR JOHN F. HEIDENREICH

Als bekeering van de kerk met een theologische school als achtergrond en omdat ik een aantal jaren als dominee in een andere kerk gewerkt heb, heb ik het als een schok ervaren toen ik het Boek van Mormon voor het eerst las. Het is geen boek om vluchtig door te lezen. De eisen die het stelt kan men niet ontlopen.

Voor mij bekeering was ik zo doordrenkt van het moderne denken en vrijzinnige opvattingen over de Bijbel dat veel uit de Schriften van geen nut scheen. Ik was niet in staat een standpunt te bepalen als ik vele de theologen in diverse richtingen zag wijzen met de woorden: „Dit is de waarheid!”

Ik wist dat ik de waarheid die één maakt niet had, en ik verlangde er zo vurig naar. Bij mijn zoeken ernaar stuitte ik op het Boek van Mormon. Ik vond het enorm verhelderend. In mijn dorst naar de kennis der waarheid las ik het in een periode van zeven maanden vijf keer door, in een vergelijkende studie met de Bijbel. Dit is het vruchtbaarste werk in mijn leven geweest. Nooit heb ik mijn tijd beter besteed.

Mijn verrassendste ontdekking aangaande het Boek van Mormon was welk licht het op de Bijbel wierp. Eerst verbaasde het mij dat dat het geval kon zijn, maar later ging ik me realiseren dat het zo Gods plan was. De Bijbel en het Boek van Mormon dienden bij elkaar te komen om elkaar aan te vullen, ter vervulling van Ezechiël 37:16-17. „Gij mensenkind, neem een stuk hout en schrijf daarop: voor Juda en de Israëlieten die daarbij behoren; neem een ander stuk hout en schrijf daarop: voor Jozef — het stuk hout van Efraïm — en het gehele huis Israëls dat daarbij behoort; voeg ze dan aan elkander tot één stuk hout, zodat zij in uw hand tot één worden.”

Ik wist dat het in Ezechiël ging over boekrollen, opgewonden op stukken hout. Het kon niet op het Oude en Nieuwe Testament slaan, zoals sommige geleerden veronderstelden, want de stam Jozef/Efraïm had weinig te maken met het doen ontstaan van de Bijbel, noch met het Oude noch met het Nieuwe Testament. Maar de stam Juda is nauw verbonden met de hele Bijbel. De koninklijke geslachtslijn van David is uit Juda voortgekomen, alsook andere grote koningen en profeten uit de Bijbel, tot Jezus van Nazaret toe. Daarentegen werd het Boek van Mormon geschreven of bewerkt door grote Nefitische profeten, koningen en rechters, die allen afstamden van Jozef die naar Egypte werd verkocht. Het antwoord lag voor de hand: Ezechiëls profetie sloeg op de Bijbel en het Boek van Mormon.

Vervolgens kwamen andere fundamentele leerstellingen uit de Bijbel die ik goed kende tot leven.

Ik had nooit begrepen dat de werkelijke betekenis van de val van Adam een noodzakelijke stap was in de richting van de eeuwige redding van de mens. Toen ik het Boek van Mormon las, zag ik dat Adam niet de snoedaard is die voor de ondergang van het menselijk ras verantwoordelijk staat, zoals de orthodoxe christenheid zegt. Hij en Eva hebben als beheersers van onze menselijke omstandigheden hun onschuldige staat eraan gegeven om de gruwelijke verantwoordelijkheid te aanvaarden, tussen goed en kwaad te gaan kiezen. Wat is een baby wonderlijk lief in zijn onschuld en reinheid! Maar wat zou het ook onbeschrijfelijk erg zijn als die baby zijn onschuld en reinheid behield en nooit op zou groeien en voor zijn daden verantwoordelijk zou worden. Deze woorden uit het Boek van Mormon kregen voor mij geweldige betekenis: „Adam en Eva zouden (indien zij niet hadden overtreden) geen kinderen hebben gehad. Zij zouden daarom in een staat van onschuld zijn gebleven, en geen vreugde hebben gehad, want zij kenden geen ellende, en zouden geen goed hebben gedaan, want zij kenden geen zonde. . . .

Adam viel, opdat de mensen mochten zijn; en de mensen zijn, opdat zij vreugde mogen hebben.” (2 Nephi 2:23, 25.) Ongetwijfeld hebben Adam en Eva geleden onder de gevolgen van verkeerde keuzen, net als wij. Zij hebben zich met dezelfde vreugde verheugd over goede keuzen die wij kunnen hebben.

Ik ontkende dat het Boek van Mormon speciaal hielp om het boek Jesaja en de geestelijke schoonheid van deze oudtestamentische profeet te leren begrijpen. Vele van zijn

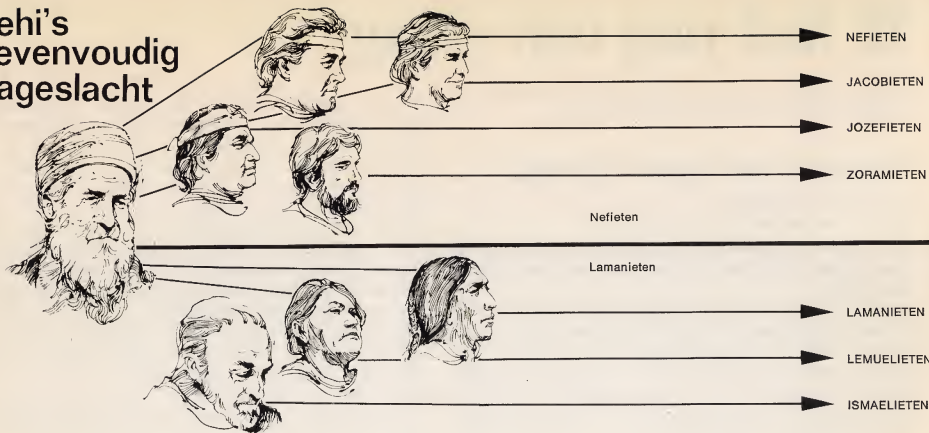
merkwaardige profetieën werden bij onderzoek in het licht van het Boek van Mormon zo duidelijk dat er geen misinterpretatie meer mogelijk was.

Ook kwam ik uit het Boek van Mormon te weten welke belangrijke rol die de niet-Joden toebedeeld is om Israël bij te staan bij zijn aanspraken op de grote beloften die de Here het gedaan heeft in het Oude Testament — zij zijn een instrument in zijn handen om de redding tot het hele menselijk geslacht te doen komen. (1 Nephi 22:3-12.) Er zijn geloofsopvattingen die in het Boek van Mormon voorkomen die steun geven aan dezelfde leerstukken uit de Bijbel. Er komen in het Boek van Mormon ook unieke kanten van het geloof naar voren die men in de Bijbel niet vindt, zoals in Alma 32, waar het geloof gesteld wordt tegenover kennis en met een goed zaad vergeleken. Dit grootse hoofdstuk over het geloof in het Boek van Mormon heeft veel bijgedragen tot mijn begrip van de leer van de Bijbel over dit hoogst gewichtige onderwerp.

De kern van het Boek van Mormon wordt gevormd door het getuigenis dat Jezus de Christus is, de Zoon van God, en onze Zaligmaker. Dat is ook één van de hoofdlijnen die door de Bijbel lopen. De opvatting in het Boek van Mormon van de goddelijke natuur van „Christus als de Redder” steunt de historische Jezus die door het Nieuwe Testament beweegt. De gedachte die tegenstanders van het Boek van Mormon uiten dat wij een Bijbel hebben en geen andere getuige meer voor Christus behoeven is net zo logisch als een bewering dat we omdat we het evangelie van Matteüs bezitten de andere drie evangeliën niet nodig hebben, die in hoofdlijnen hetzelfde verhaal doen. Het Boek van Mormon verleent aan de Bijbel de steun en de getuigenis bijval die elk van de vier evangeliebeschrijvingen aan de andere drie verleent.

De bediening van Jezus Christus in het Joodse land heeft drie jaar geduurd en temidden van de Nefieten maar een paar dagen, maar als u ziet welke liefde de Here voor de Nefitische scharen had en voor hun meer dan overvloedig goede reactie jegens Hem die in 3 Nephi beschreven wordt, krijgt u een vollediger indruk van zijn leven op aarde. Wij zien dan dat Jezus Christus niet alleen tot de zijnen aan één kant van de wereld kwam, maar evengoed naar die van de andere kant. Zijn Nieuwtestamentische uitspraak „Nog andere schapen heb ik, die niet van deze stal zijn” (Johannes 10:16) wordt van duidelijke betekenis. Het Boek van Mormon is doortrokken van de Geest des Heren en wie het ook leest met diezelfde Geest zal gaan weten dat het waar is. Hebt U Jezus Christus lief, dan hebt u het Boek van Mormon weldra lief, omdat dat van Hem getuigt.

Lehi's zevenvoudig nageslacht

DOOR ROSS T. CHRISTENSEN

Wij horen vaak maar van twee groepen afstammelingen van Lehi spreken, van de Nefieten en de Lamanieten. Zijn nakomelingschap was in werkelijkheid veel ingewikkelder. In de eeuwen vóór Christus waren de Nefieten in vier groepen verdeeld. De Lamanieten op hun beurt waren in drie dergelijke stamverbanden opgesplitst. Bij elkaar dus was er sprake van zeven stamverbanden:

<i>Nefieten</i>	<i>Lamanieten</i>
Nefieten	Lamanieten
Jakobieten	Lemuëlieten
Zozefieten	Ismaëlieten
Zoramieten	

De Jakobieten en Jozefieten werden genoemd naar Nefi's jongere broers, die geboren werden in de acht jaren in de Arabische woestijn. (Zie 1 Nephi 17:4.) De Zoramieten werden genoemd naar de dienstknecht van Laban, die als lid van Lehi's familie meeging de wildernis in. (Zie 1 Nephi 4:33-35.) De Lamanieten en Lemuëlieten werden genoemd naar Nefi's oudere broeders, terwijl de Ismaëlieten afstamden van de man wiens dochters de vrouw van Lehi's zoons werden.

Bij Christus' bediening werden de mensen verenigd, maar toen de Nefitische gouden eeuw door afval ten onder ging rond 200 n. C., kwamen de zeven stamverbanden duidelijk naar voren, eens te meer. Deze stamverbanden worden op drie verschillende plaatsen in het Nefitische geschiedverhaal genoemd, en ze worden altijd in precies dezelfde volgorde vermeld. Een vierde keer komen ze voor in de Leer en Verbonden.

De hier bedoelde vindplaatsen zijn (1) Jakob 1:13, dat gedateerd is ongeveer op de dood van Nefi, kort na 543 v. C.; (2) 4 Nephi 36-38, gedateerd 231 n. C.; (3) Mormon 1:8-9, gedateerd 323 n. C.; en (4) Leer en Verbonden 3:16-18, gedateerd 1828 n. C.

Gesteld dat de zeven stamverbanden onder het nageslacht van Lehi van stabiel karakter waren, bestrijken die het merendeel van de 1.000 jaar van de Nefitische geschiedenis. Merk ook op dat de Here hun bestaan ongeveer 1.400 jaar later, in het tegenwoordige geslacht, nog ziet.

Waar zijn de zeven stamverbanden nu?

De verstrooiing van de zeven stammen van Lehi over het Amerikaanse vasteland was maar een

deel van de wereldwijde verstrooiing van Israël. Wij weten niet precies waar elk van de zeven stammen zich nu ophoudt. We weten ook niet waar de verloren stammen van Israël gelokaliseerd zijn. Maar de zeven stamverbanden bestaan ergens, omdat de Here in 1828 heeft beloofd, hen tot de kennis van een Zaligmaker te brengen. (Zie Leer en Verbonden 3:16-18.)

„Nochtans zal Mijn werk voortgaan, want zoals de kennis van een Zaligmaker door het getuigenis der Joden tot de wereld is gekomen, zal de kennis van een Zaligmaker gelijkertijds tot Mijn volk komen —

En tot de Nephieten, de Jakobieten, de Jozefieten en de Zoramieten, door het getuigenis van hun vadersen —

En dit getuigenis zal ter kennis van de Lamanieten, de Lemuëlieten en de Ismaëlieten komen, die wegens de ongerechtigheid hunner vadersen tot ongelooft vervielen, en aan wie de Here toestond, dat zij hun broederen, de Nephieten, uitroelden wegens hun ongerechtigheden en hun gruwelen.” (Leer en Verbonden 3:16-18.)

Ik had nog een vraag

Vragen op algemeen evangelisch terrein, beantwoord als richtlijn, niet als officiële kerkelijke uitspraak

Waarom Nefi Laban doodde

door Jeffrey R. Holland,
lid van de kerkelijke onderwijscommissie

Hier volgen althans een paar dingen die ik mij voor de geest probeer te houden als het over het nemen van Labans leven gaat:

1. Nefi heeft met opzet zijn verslag van dit gebeuren tot in details uitgewerkt, dit terwijl zijn kleine platen gering waren, zowel in afmetingen als naar inhoud. Waarom heeft hij zoveel moeite gedaan om voor toekomstige lezers een daad vast te leggen die voor hem moeilijk te verrichten is geweest en die zoveel misverstanden oproept? Waarom die niet eenvoudige wegge laten? Nu, dit kan immers niet wanneer van de kleine platen gezegd kan worden dat het waren „dingen, die Gode behaaglijk zijn” en „voor de kinderen der mensen van . . . waarde?” (1 Nephi 6:5, 6.) Misschien ligt de oplossing daarin.

2. Het is onjuist aan te nemen dat Nefi hoe dan ook wenste Laban het leven te benemen. Hij was jong en niettegenstaande de wereld, van 600 v.C. die vol spanningen en wraakzucht was, had hij „nimmer het bloed van een mens vergoten.” (1 Nephi 4:10.) Door niets in zijn leven schijnt hij voor deze taak in conditie te zijn gebracht. Ja, de geboden die hem van kindsbeen geleerd waren zeiden: „Gij zult niet doodslaan” en hij deinsde voor de daad terug, en weigerde aanvankelijk om aan de ingevingen van de Geest gevolg te geven.

3. Wie hun Bijbel kennen herinneren zich dat dezelfde Mozes die op de berg Sinaï het gebod waarom het hier gaat in ontvangst nam dat zich richt tegen de mens die het leven van een ander mens neemt, ook heeft gezongen dat de Here doodt en doet herleven, verbrijzelt en geneest. (Deuteronomium 32:39.) En ja, Mozes zelf heeft onmiddellijk toen hij van de Sinaï's top neerdaalde met de tien geboden zo vers in het geheugen als zij in zijn handen lagen, gezorgd dat 3.000 Israëlitische afgodendienaars gedood werden. Een onbevooroordeeld mens kan niet met een kleinerende grimas toezien als Nefi Labans zwaard trekt en hem, ter bescherming van een gehele natie, doodt, dan met veranderde gelaatsuitdrukking enthousiast applaudisseren als David Gollats zwaard neemt en, ter bescherming van een gehele natie, het uit de schede trekt en hem doodt. „Hij hieuw hem het hoofd er mee af”. (1 Samuël 17:51.) De Bijbel en het Boek van Mormon trekken volkomen gelijk op in dezen.

4. Laban lag bedwelmd door de drank voor Nefi. Laban stond met zijn gedrag niet schuldloos jegens Lehi's familie. Hoe weinig we ook van hem weten, Laban heeft althans: (1) de geboden des Heren niet trouw gehouden; (2) Laman vals beschuldigd van roof; (3) Lehi's eigen-

dommen begeerd als een hebzuchtig, zondig mens; (4) die eigendommen zonder meer gestolen; (5) tweemaal getracht Nefi en/of zijn broers te doden. Hij was om het met de woorden van de Heilige Geest te zeggen, een „goddeloze” die door 's Heren hand aan Nefi overgeleverd werd. (1 Nephi 4:13.)

5. Ook als we afstand doen van de Oudtestamentische normen voor de rechtspraak over „goddelozen” vinden we nog de grond voor het strenge gebod aan Nefi in de wetten die voor onze eigen bedeling geldt. De Here heeft aan de profeet Joseph Smith doen weten:

„En hem, die zich niet van zijn zonden bekeert, en ze niet belijdt, moet u . . . behandelen, zoals de Schrift u zegt, *hetzij door gebod of door openbaring*.

En dit moet gij doen, opdat God moge worden verheerlijkt — niet omdat gij niet vergeeft, daar gij geen medelijden hebt, maar omdat gij in het oog der wet moogt worden gerechtvaardigd, *en Hem, Die uw Wetgever is, niet zult beledigen.*” (Leer en Verbonden 64:12-13; cursivering toegevoegd.)

Het oordeel over Laban werd ontvangen „door openbaring” en Nefi moest Laban in wezen doden om dezelfde reden die er hem aanvankelijk voor deed terugdeinzen — dat hij God die de wet stelde niet wilde weerstreven.

6. We worden ons vervolgens bewust dat het toepassen van wetten verandert met de wet van de wetgever. Wij zijn altijd veilig — Nefi ook — als we de Heilige Geest kennen en gehoorzamen die ons de waarheid bekend maakt. De profeet Joseph Smith heeft verklaard:

God zeide eenmaal: „Gij zult niet doden.” Maar op een andere plaats zeide Hij: „Gij zult ganselijk vernielen.” Dit is het beginsel, waarop het bestuur des hemels is gegrondvest, namelijk openbaringen, die in overeenstemming zijn met de omstandigheden, waarin de kinderen van het koninkrijk zijn geplaatst. Wat God ook eist is juist, onverschillig wat deze eis moge inhouden, ofschoon wij het hoe en waarom dikwijls niet kunnen inzien, wanneer de gebeurtenissen reeds lang tot het verleden behoren . . . Iedere gave van God (is) rechtvaardig. (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 271.)

7. Tenslotte, kennelijk is het punt waarop wij letten moeten in dit verhaal niet de dood maar de openbaring Gods. God kan iemand in de tijd en in de eeuwigheid het leven hergeven; Hij kan echter bijna niets doen als iemand wilens en wetens ongehoorzaam is. De hoedanigheid van onze gehoorzaamheid aan Gods geboden is wel de duidelijkste espression van de hoedanigheid van ons geloof in Hem.

Net als bij het volk van Nefi dat door de wildernis reisde is het „wijsheid van God” dat ook wij de heilige kronen bij ons dragen op onze reis naar het beloofde land. (Zie 1 Nephi 5:22.) Iemand's enige andere mogelijkheid is dat hij „zou moeten omdolen en vergaan.” (1 Nephi 4:13.)

Verhouding tussen bisschop en quorumpresident ouderlingen

De verhouding tussen de bisschop en de quorumpresident ouderlingen is verduidelijkt in een verklaring die is uitgegeven door het Eerste Presidium en de Raad der Twaalven:

Deze verklaring luidt:

Ter opheldering van zekere vragen die rezen met betrekking tot de verhouding tussen de wijkbisschop en de quorumpresident ouderlingen en opdat er een maximum-werkzaamheid zijn zal op de arbeidsterreinen van deze twee priesterschapsleiders, vestigen wij de aandacht op de volgende punten.

Bisschop

1. De bisschop presideert de Aäronische priesterschap.
2. De bisschop is de presiderende hogepriester van de wijk en staat aan het hoofd van alle leden der wijk — mannen (met inbegrip van hen die het Melchizedekse priesterschap dragen), vrouwen en kinderen.
3. De bisschop is voorzitter van het wijkwelzijnscomité en draagt de eindverantwoordelijkheid voor het wijkwelzijnswerk en andere materiële aangelegenheden.
4. De bisschop is een rechter in Israëel en draagt de verantwoordelijkheid tot het afnemen van de interviews voor tempelaanbevelingen en de bepaling van de waardigheid van alle leden der wijk. Wie in overtreding bevonden worden kunnen voor een bis-

schopsraad geroepen worden welke elk lid onder censuur mag stellen en elk lid mag excommuniceren, uitgezonderd een Melchizedekse priesterschapsdrager. Dragers van het Melchizedekse priesterschap die verdere disciplinaire actie behoeven dan ondercensuurstelling dienen door de bisschop naar het ringpresidium te worden verwezen.

5. De bisschop presideert en leidt de vergadering van het uitvoerend priesterschapscomité van de wijk als voorzitter. Als presiderende hogepriester geeft hij directieven aan deze vergadering. Hij presideert en leidt ook de vergadering van de coördinerende wijkraad, waarin hij alle programma's coördineert, tot heil van de wijkleden.
6. De bisschop is als presiderende hogepriester voorzitter van het uitvoerend priesterschapscomité van de wijk; hij staat aan het hoofd van het huisonderwijswerk in de wijk. Hij waarborgt dat ieder gezin aan een Melchizedekse-priesterschapsquorum of -groep wordt toegewezen met het oog op huisonderwijs. De leiders van het quorum, de groep of de eenheid van de Melchizedekse priesterschap oefenen toezicht uit op het huisonderwijs en brengen verslag uit omtrent de resultaten van dit huisonderwijs aan de bisschop, in afzonderlijke priesterschapssteweegesprekken.
7. De bisschop is voor de wijkwerkzaamheden verantwoordelijk verschuldigd aan de ringpresident.

Quorumpresident ouderlingen

1. De quorumpresident ouderlingen wordt geroepen en van zijn functie ontheven door de ringpresident. Aangaande de quorumactiviteiten is hij rechtstreeks aan deze verantwoording verschuldigd.

2. De ouderlingenquorumpresident presideert de leden van zijn quorum en hem is ook de verantwoordelijkheid voor de toekomstige ouderlingen verleend, van wie een groot aantal dragers van het Aäronische priesterschap zijn.

3. De ouderlingenquorumpresident heeft de verplichting om ieder quorumlid te trainen en de ouderlingen en toekomstige ouderlingen bij te staan, zodat zij actief en zich hun verantwoordelijkheid bewust worden. Hij brengt aan de bisschop over de vooruitgang en activiteit van ieder quorumlid of toekomstige ouderling verslag uit.

4. Bij de vervulling van zijn verantwoordelijkheid jegens de ouderlingen en toekomstige ouderlingen mag de quorumpresident ouderlingen aan de bisschop en aan andere Melchizedekse-priesterschapsleiders verzoeken hogepriesters als huisonderwijzers te benoemen die helpen ouderlingen, toekomstige ouderlingen en hun gezinnen te heractiveren. In dergelijke gevallen brengen de hogepriesters over deze huisonderwijscontacten verslag uit aan de quorumpresident ouderlingen.

5. De quorumpresident ouderlingen draagt rechtstreeks en via de huisonderwijzers de verantwoordelijkheid dat hij toeziet dat de vaders zich van hun kerkelijke en gezinsplichten kwijten. De quorumpresident ouderlingen presideert evenwel de gezinnen van deze broeders niet. Bijvoorbeeld is hij niet gerechtigd bij een man-en-vrouw aan te gaan om hen bij huwelijksproblemen van advies te dienen, ook niet om de kinderen van quorumleden voorlichting te doen. Dergelijke aangelegenheden dient hij naar de bisschop te verwijzen.

6. Voor de quorumwerkzaamheden is de quorumpresident ouderlingen verantwoordelijk verschuldigd aan de ringpresident.

Mormoons dagboek

We spraken op fluisterende toon

DOOR MYRNA BEHUNIN

Het gebeurde ongeveer een week nadat wij de tienjarige Wayne in ons gezin hadden opgenomen, in het kader van het kerkelijk hulpprogramma ten behoeve van schoolgaande Indiaanse kinderen. Hij was een schrandere, kleine jongen met een knap gezichtje, maar natuurlijk moest hij de andere jongens laten zien wat hij waard was. Hij vocht heel vaak met ze, en dat kon hij als de beste!

Die dag kreeg ik een telefoontje van zijn onderwijzer, die mij ervan in kennis stelde dat hij op school zo'n last met Wayne had. De jongen toonde volstrekt geen respect voor hem en de andere leerkrachten. Dit was een grote slag voor mij, want zo iets vervalend had ik met mijn eigen kinderen nooit beleefd en ik was er dan ook erg ontdaan over. Mijn drift laaide natuurlijk weer hoog op, wat me zo vaak overkomt, en ik begon te repeteren wat ik Wayne voor de voeten zou gooien als hij straks thuis kwam uit school. „Die streken moet ik in de kiem smoren,” hield ik mezelf voor.

Tot overmaat van ramp kwam Wayne te laat thuis, omdat hij met een buurjongen gevochten had. Ze hadden het hele eind van de bushalte af gevochten. Tenslotte werd het gevecht op het gazon voor onze woning voortgezet. Het ging hard tegen hard. Ik zag het nog een poosje aan, totdat ik er zeker van was dat het hun inderdaad menens was. Toen beende ik naar de voordeur en riep Wayne naar binnen.

Hij negeerde mijn verzoek en maakte geen aanstalten om voor de andere jongen onder te doen en er van door te gaan. Terwijl ik toekeek, werd ik steeds nijdtiger. Ik *beval* Wayne binnen te komen. Zo kwaad was ik dat ik besefte in die toestand niet tegen de situatie opgewassen te zijn. Ik stuurde hem dus meteen naar zijn kamer.

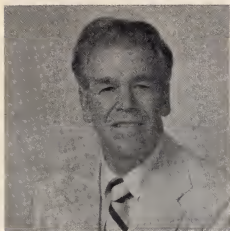
Trillend van woede glipte ik mijn eigen slaapkamer binnen, waar ik neerknielde om te bidden. Ik bad om wijsheid bij de behandeling van deze netelige kwestie. Ik vroeg ook of mij door de Geest de juiste woorden ingegeven zouden worden. Toen ik na mijn gebed opstond, voelde ik hoe een warm, vredig gevoel mij geheel doorstroomde. Het begon bij mijn hoofd en vloeide zo zachtjes omlaag tot in mijn voeten.

Toen ik de deur van Wayne's kamertje opendeed en hem daar op de rand van het bed zag zitten met een boek in zijn handen, schoten mij duizenden gedachten door het hoofd. Zoals hij daar in dat kamertje zat, scheen hij daar helemaal niet thuis te horen. Hij hoorde daarbuiten, waar hij vrij kon rondlopen, zoals hij dat immers gewend was. Op hetzelfde moment ging heel mijn hart opeens vol deernis uit naar dit kleine, zo volkomen eenzame kereltje, een kleine jongen, onwtorteld, uit zijn vertrouwde omgeving weggerukt en in een heel andere wereld neergeploft, waar hij andere regels moest naleven. Hij moest zich immers wel tegenover die andere jongens laten gelden, hij moest hun toch bewijzen dat hij even goed was als zij, zo niet beter?

Ik ging naast hem op de rand van het bed zitten en sloeg een arm om zijn schouders. De eerste woorden die ik sprak verbaasden mezelf, want ik hoorde mezelf zeggen: „Toe, Wayne, vergeef me maar dat ik zo boos op je was.” Toen vertelde ik hem hoe ik door zijn onderwijzer was opgebeld en liet hem zijn eigen verklaring hiervoor geven. We hadden een heel fijn gesprek; hij stelde vertrouwen in mij, en op het laatst spraken wij op fluisterende toon. Dat klonk heel anders dan de toon die ik had willen aanslaan, voordat ik mijn hemelse Vader om hulp had gevraagd. Dit was een echt geestelijke ervaring, die de verstandhouding tussen Wayne en mij meer ten goede kwam dan wat dan ook.

De hemel zij dank dat wij het gebed en de gave van de Heilige Geest hebben, waardoor wij leiding kunnen ontvangen als wij erom vragen.

Myrna T. Behunin, huismoeder en gewezen schoolonderwijzeres, doet dienst als raadgeefster voor het jeugdwerk van de ring Sandy Utah West, en als leidster van de ZHV-huisbezoeksters in de 13de wijk van Sandy (Utah).

Onze bestemming

Er bestaat een verhaal over een leeuwjong dat in een kudde schapen terecht kwam. Hij speelde met de schapen, gedroeg zich als een schaap en voelde zich een schaap. Toen verscheen er op een dag een grote leeuw aan de horizon. Hij wierp zijn kop achterover en zwaaide wild met zijn staart. De leeuw die op een heuvel stond brulde, zodat het over de laagvlakte galmde. Toen hield de kleine leeuw op met de schapen te spelen. Iets in zijn binnenste bewoog hem ertoe. Hij werd geroepen door een soortgenoot en het leeuwjtje dat met de schapen speelde ontdekte dat hij geen schaap maar een leeuw was. Met als antwoord een gebrul dat de schapen uiteen deed stuiven rende het leeuwjtje naar de leeuw op de heuvel.

Zo kunnen ook wij ons groot of klein maken, al naar gelang wij ons voelen. Als wij de leeuw in ons te lang laten slapen terwijl wij met de schapen spelen, zullen we misschien nooit beseffen dat onze bestemming in het leven niet is in de wei te spelen, maar met de leeuwen in de bergen te jagen. Velen van ons ondervinden het resultaat van de vloek van kleinering wanneer wij ons op een kwalijke manier de gemiddelde man vereenzelvigen. We worden soms van ons stuk gebracht wanneer de leeuw in ons zich begint te roeren. Maar al te vaak willen we geen aandacht trekken door anders te zijn dan de schapen. Het is soms zo gemakkelijk middelmatig te zijn omdat er dan niets van ons verwacht wordt. Maar u moet er wel aan denken dat het gemiddelde halverwege iets en niets ligt. De gemiddelde man is net zo ver van de onderste als de bovenste sport van de ladder. Middelmatig te zijn is even slecht als goed. De gemiddelde man staat tussen God en Satan. Op dat punt zijn we even ontvankelijk voor de invloed van het slechte als voor het goede. Niemand ziet graag middelmatigheid in anderen. Wij zouden niet graag geopereerd worden door een chirurg die maar middelmatig is.

Man en vrouw worden verondersteld „één van vlees” te worden en wanneer zij vanwege die vereenzelving een lange tijd vreedzaam en gelukkig geleefd hebben samen, gaan ze vaak op elkaar lijken. Maar intellectueel, geestelijk, zedelijk en financieel gaan we allemaal op degenen lijken met wie wij ons vereenzelvigen.

Een van de ontroerendste gedeeltes uit de Schriften gaat over Jezus en de vereenzelving met Zijn Vader. Vóór zijn leven op aarde had Jezus deel uitgemaakt van het Presidium van de hemel en Hij zei: „Niet Mijn wil maar Uw wil geschiede.” Ook zei Hij: „De Vader en Ik zijn één.” Geen van beiden zal zich ooit vergissen. Zij streven hetzelfde doel na, voelen zich één in gerechtigheid en in hun liefde voor elkaar. Toen Filippus vroeg: „Toon ons de Vader,” antwoordde Jezus: „Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.” (Johannes 14:9.) Omdat de volkomen rechtvaardig waren, waren zij ook op elkaar gaan lijken. Paulus zei dat Jezus het evenbeeld was van zijn vader. En Jezus gaf op ontroerende wijze uitdrukking aan deze eenheid toen Hij zei: „De Vader is in Mij en ik ben in de Vader.” (Johannes 10:38.) Daarna sprak Hij voor ons een van Zijn prachtigste gebeden uit toe Hij zei: Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen, die door hun woord in Mij geloven, opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons een zijn.” (Johannes 17:20-21.) Jezus sprak over vereenzelving toen Hij zei: „Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is.” (Matteüs 5:48.) Wij zijn geschapen naar Gods beeld en behoren tot Zijn geslacht. Wat een geweldig idee dat wij ons voortdurend van onze bestemming kunnen verzekeren door te denken zoals Hij en Zijn geboden na te leven. Dan zal Hij in ons zijn en wij zullen in Hem zijn, en God zal ons overvloedig zegenen.

Neil W. Kooyman
Zedingspresident

1576 Een rampjaar?

Waarom zouden wij ons verdiepen in een 400 jaar oude geschiedenis? Een eenvoudige opsomming van de feiten zou de geschiedenis onwaardig zijn. Als u hierover de geschiedenisboeken openslaat leest u: 1576 Dood van Requesens — Spaanse Furie te Antwerpen — Pacificatie van Gent.

Maar wanneer wij ons in gedachten gaan verplaatsen in de geschiedenis der lage landen in de middeleeuwen gaan deze feiten leven en blijken voor ons van bijzonder groot belang te zijn. Om u in de Nederlanden anno 1576 binnen te voeren wil ik u toch even een beetje op weg helpen in de geschiedenis. Ik wil dan terug gaan naar de oorzaak, die is te vinden in het plaatsje Wittenberg in Duitsland. In het jaar 1516 liet daar een Augustijner monnik, professor in de theologie, door de secretaris van Frederik de Wijze, Erasmus erop wijzen dat hij bij de uitleg van de Brieven van Paulus het begrip „justitia” niet goed opgevat had en te weinig had gelet op de erfzonde. Erasmus had een nieuwe godgeleerdheid willen geven, het humanisme. Luther, want dat was die monnik, verdedigde een nieuwe binding van God en de mens. Beide verwierpen het vagevuur. Erasmus omdat hij er niet in kon geloven, Maarten Luther omdat hij het als een belediging voor God voelde. Het resultaat is bekend: op 31 oktober 1517 timmerde hij zijn 95 stellingen aan de slotkerk te Wittenberg.

In de daarop volgende jaren werd Luthers leer door de Duitse vorsten verdedigd, maar dan zijn wij inmiddels al in het midden van de 16e eeuw aangeland. Filips de Tweede volgt zijn vader Karel de Vijfde op en wordt koning over de beide Nederlanden en Spanje. De vervolging van de ketters wordt steeds heviger. In 1561 sluiten aanzienlijke edelen, (onder wie Oranje, Egmond en Hoorne) een verbond waarin o.m. werd besloten graaf Egmond naar de koning in Spanje te zenden om godsdienstvrijheid te vragen.

De woorden van Oranje die hij moest overbrengen waren: „Hoezeer ik ook aan het katholieke geloof gehecht ben, toch kan ik niet goedkeuren dat vorsten over het geweten van hun onderdanen willen heersen, en hun de vrijheid van geloof willen onthouden.” De zending van Egmond leidde tot niets. De koning zou wel schrijven. Het schrijven kwam en luidde: „Geen pardon meer, geen slapheid of geduld met de ketters.”

De doods klok luidt over de Nederlanden. Willem van Oranje en vele edelen verlaten het land. De gebeurtenissen stapelen zich op: Het smeek-schrift der edelen — Hagepreken en de Beeldenstorm. Inmiddels is de 80-jarige oorlog uitgebroken en zijn de graven Egmond en Hoorne onthoofd. Den Briel wordt door de watergeuzen ingenomen, Alva verlaat ons land en Requesens volgt hem op als landvoogd. En dan zijn we in het jaar 1576 aangeland. Het borrelt en

pruttelt onder alle lagen der bevolking. Ook Spaanse soldaten en huurelingen morren. Door een ongelukkig toeval, een postduif die neerstreek op een Spaans schip en het verraad van een geus, werden de geuzen genoodzaakt om de stad Zierikzee op te geven. In mei 1576 trad men met Mondragon in onderhandeling en gaf de stad zich in een eervol verdrag over. Zo was het gebied der opstandelingen in drie delen verdeeld, hoe rampzalig was het in die streken gesteld. De steden die in handen der Spanjaarden waren zuchten onder de overlast der bezetting. De steden die belegerd waren geweest, waren in een niet minder treurige staat. Zij hadden vele offers gebracht en waren daardoor zéér verarmd.

Nog erger was het platteland eraan toe. Op vele plaatsen hadden de akkers en weilanden door overstromingen geleden en wat er nog over was werd afgestroopt door krijgsvenden, zowel van de geus als van de Spanjaard.

Ook de Spaanse soldaten leden veel. De regering te Brussel had aanhoudend geldgebrek en had al 98 maanden geen soldij uitbetaald. De soldaten moesten maar voor zichzelf zorgen. In die tijd moest een soldaat van zijn soldij zijn kleding (uniform) voedsel e.d. betalen.

Dus moesten ze wel gaan plunderen, maar wat viel er nog te plunderen in Holland en Zeeland.

Na de dood van Requesens slaan de Spaanse soldaten aan het muiten. Ze houden op verschrikkelijke wijze huis. Kloosters en kerken moesten het ontgeden. Goederen van kooplieden, ja zelfs van buitenlandse kooplieden werden gestolen. De plunderingen gingen gepaard met hevige moordpartijen, 6000 à 7000 mensen vonden een gewelddadige dood, velen door hevige martelingen. Vrouwen en kinderen werden geroofd en verkocht. Deze gruweldaden gaan de geschiedenis in als de Spaanse Furie.

Allerwege roept men om verzet. „De Spanjaarden moeten het land uit!”, was een kreet die overal werd gehoord.

Maar daarvoor was allereerst samen-

Leeswijzer Boek van Mormon

Klas evangelieleer. Leesopdrachten voor het leerjaar 1976/1977.

September

Joseph Smith 2 (uit de Parel van Grote Waarde);
titelblad uit het Boek van Mormon; Jakob 1:2-8;
Nephi 1-2, 6, 9.

Oktober

1 Nephi 3-5, 7-8, 10-12, 15.

November

1 Nephi 13-14, 16-22.

December

2 Nephi 1-8, 10.

Januari

2 Nephi 9, 11-24

Februari

2 Nephi 25-30.

Maart

2 Nephi 31-33; Jakob 1:1 tot 4:12; 7.

April

Jakob 4:13 tot 6:13; Enos.

Mei

Jarom; Omni; Woorden van Mormon;
Mosiah 1-6, 9-13.

Juni

Mosiah 7; 14:1 tot 21:21; 23:1-19.

Juli

Mosiah 8; 21:22 tot 22:16; 23:20 tot 29:47;
Alma 1-8.

Augustus

Alma 9-29.

Zie *De Ster* iedere maand na op artikelen aangaande de Schriften die u bestudeert!

Nummer over het Boek van Mormon

Alles in dit nummer van *De Ster* is bedoeld om u het Boek van Mormon beter te laten begrijpen, van 1 Nephi tot en met Alma 29.

Deze hoofdstukken uit het Boek van Mormon worden dit jaar bestudeerd in de klas evangelieleer van de zondagsschool (bekend als „ouderenklas”), de quorums van de Melchizedekse priesterschap en de zustershulpvereniging. Tegelijk kunt u in *De Ster* iedere maand uitzien naar aanvullende artikelen die samenhangen met de lessen waarmee u bezig bent.

Misschien kent u anderen die hun voordeel kunnen doen met het extra inzicht dat met *De Ster* kan worden verkregen. In dat geval zoudt u *De Ster* cadeau kunnen doen, een goede studiebron, een prachtig presentje.

Begin door de leeswijzer voor de klas evangelieleer uit te knippen. De wekelijkse leesopdracht staat daarop. Bestudeer de Schriften. Breng uw vrienden mee naar de kerk. En geef hun *De Ster*.

werking nodig. Vier dagen later op 8 november 1576 wordt de Pacificatie van Gent gesloten.

De prins van Oranje met Holland en Zeeland aan zijn zijde en Utrecht en de Zuidelijke aan de andere zijde besluiten tot verwijdering van de Spaanse soldaten. De Staten Generaal erkennen de prins als Stadhouder van Holland en Zeeland, alle gevangenen herkegen hun vrijheid en de verbeurde verklaarde goederen zouden worden teruggegeven en de calvinistische godsdienst werd toegelaten. Elders werd nog alleen de katholieke godsdienst toegestaan. Zo werd de oude wens dat de Staten Generaal een regeling zou treffen dat alle geloofsvervolging zou worden gestaakt en de bannelingen weer naar huis terug konden keren vervuld.

Men betuigde zijn trouw aan de wettige vorst, de vrede was hersteld en het wettig gezag werd gehandhaafd. Oranje had gezegevierd in de Staten van Holland en Zeeland.

Ik laat graag aan u over of u het een rampjaar vond, maar ik geloof dat zonder de inzet van deze moedige en vastberaden mensen er veel bloed tevergeefs zou zijn gestort. Het goedrecht dat wij eisen in het elfde artikel des geloofs, begon hier in de lage landen op 8 november 1576. Voorwaar geen rampjaar maar een heel belangrijk jaar met mogelijkheden onze Almachtige God te dienen hoe en waar wij dat willen.

Job. Thiel

Een nieuwe regionale vertegenwoordiger voor de ringen Den Haag en Parijs

Begin juni werd bekendgemaakt dat president Eugène Engelbert geroepen was tot regionaal vertegenwoordiger der Twaalven. Hij volgt in deze roeping ouderling Jacob de Jager op. Broeder Eugène Engelbert werd op 9 januari 1929 geboren in Visé, pro-

vincie Luik in België. Zijn moeder was een Vlaamse, zijn vader een Waal. Frans is zijn moedertaal.

Hij bezocht 't St Hadelin College in Visé en doorliep daar de lagere en middelbare school, waarna hij in Luik de Avond Technische school bezocht, terwijl hij overdag zijn praktische ervaringen opdeed als gereedschapsmaker, draaier en frezer. Vaak hielp hij zijn vader ook nog in diens garagebedrijf en leerde zodoende ook nog het monteursvak.

Om gezondheidsredenen reisde hij in 1951 naar Zwitserland en ontmoette in de trein zijn toekomstige echtgenote, zuster Ellen Engelbert-Eggerdink. Hij verbleef 11 maanden in Leysin.

In 1952 vestigde hij zich met zijn ouders en zusje in Antwerpen. Eind 1955, br. en zr. Engelbert waren toen ruim een jaar getrouwd en gevestigd in Borgerhout bij Antwerpen, maakten zij kennis met het evangelie door de zendingelingen Michael Brown en Milo Calder en in februari 1956 werd br. Engelbert gedoopt. Na anderhalf jaar lidmaatschap werd br. Engelbert gemeentepresident van Antwerpen. Hij hervatte zijn studie aan de avond HTS en behaalde daar zijn diploma, intussen werkte hij als tekenaarconstructeur bij Bell Telephone te Antwerpen.

Na een geslaagd toelatingsexamen

voor de TH kreeg hij in 1960 de gelegenheid naar Nederland te „emigreren”, land van herkomst van zijn vrouw, en werkte als tolkvertaler bij Philips.

In 1961 werd zuster Engelbert lid van de kerk en zij werden in 1962 in de tempel te Zollikofen aan elkaar voor tijd en eeuwigheid verbonden. Zij hadden toen twee kinderen Rudy en Fréderique van vier en twee jaar oud, in 1964 werd Maarten geboren.

Na drieënhalf jaar verliet br. Engelbert de tolkdienst en werd aangeesteld als taaldocent in de afdeling „opleidingen.” Daar maakte hij o.a. een Franse taalcourse voor Talenprakticum, een toen nieuw taalonderwijssysteem. Na ongeveer vier jaar werd hij gevraagd om naar de Philips Nederland Verkoopmaatschappij over te gaan om daar de verkoopleiding te nemen van een nieuwe afdeling in het leven geroepen om Audio-Visuele Hulpmiddelen bij scholen, universiteiten en andere onderwijsinstellingen te introduceren. In die tijd studeerde hij vier jaar pedagogie waarvoor hij na zes jaar commerciële ervaring de gelegenheid kreeg een functie bij de Centrale Opleidkundige Dienst van Philips Concern aan te nemen. Daar werkte hij mee aan de ontwikkeling en aan het geven van managementcursussen, vooral gericht op didactische aspecten zoals „opleiding van opleiders” etc.

De laatste drie jaar heeft hij zich mogen specialiseren in de sociale pedagogie en wel in een vrij nieuwe richting met de moeilijke naam „agologie.”

Met deze tak van wetenschap poogt men veranderingsprocessen in bedrijven zoals b. v. democratisering enz. te begeleiden.

Vanaf 1960 is br. Engelbert lid van de gemeente Eindhoven en is hij werkzaam geweest als gemeente- en districts-president. Hij is ook lid geweest van het zedingspresidium in de tijd van president Don van Slooten en Dale Curtis. Toen hij vorig jaar opnieuw geroepen werd als districts-president in het zuiden was hij enkele jaren toezichthouder voor Nederland en België van de kweekschool en academie.

*„Gij mensenkind, neem een stuk hout
en schrijf daarop: voor Juda en de
Israëlieten die daarbij behoren;
neem dan een ander stuk hout en schrijf
daarop: voor Jozef — het stuk hout
van Efraïm — en het gehele huis Israëls
dat daarbij behoort; voeg ze dan aan
elkander tot één stuk hout, zodat zij
in uw hand tot één werden.”*

— Ezechiël 37:16, 17 —

